

สภาพการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนพะเยาพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

อาจารย์ ที่ปรึกษา และ คณบดีวิทยาลัยการศึกษาคณะต่อเนื่อง ได้พิจารณา การศึกษา
ค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง “สภาพการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนพะเยาพิทยาคม
อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ” เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยพะเยา

.....
(ดร.สันติ บุรณะชาติ)

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ นพรัตน์)

คณบดีวิทยาลัยการศึกษาคณะต่อเนื่อง

พฤษภาคม 2555

กิตติกรรมประกาศ

วิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา จันทร์ศิลา ดร.สันติ บุรณะชาติ และดร.สุนทร คล้ายอ่ำ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาในการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ พร้อมทั้งขอขอบพระคุณคณาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษาทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ แนวคิด และประสบการณ์ต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาที่ศึกษาอยู่ในสถาบันแห่งนี้

ขอขอบพระคุณ นายศรिवรรณ ปินใจ นายสุรัตน์ เจียรตระกูล และนายบรรจง วงศ์ราษฎร์ ที่ให้คำแนะนำในการตรวจสอบค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหารและคณาครู โรงเรียนพะเยาพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ที่ให้การสนับสนุนในการเลือกทางก้าวหน้าของชีวิต

ขอ ขอบคุณ ครอบครัวที่คอยเป็นกำลังใจสำคัญมาโดยตลอด ขอขอบคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ สาขาวิชาการบริหารการศึกษาทุกท่าน ที่ได้ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอ

น้ำผึ้ง มั่งคั่ง

ชื่อเรื่อง สภาพการจักระบบสารสนเทศของโรงเรียนพะเยาพิทยาคม
อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

ผู้ศึกษาค้นคว้า น้ำผึ้ง มั่งคั่ง

ที่ปรึกษา ดร. สันติ บุรณะชาติ

ประเภทสารนิพนธ์ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
มหาวิทยาลัยพะเยา, 2555

คำสำคัญ สภาพการจักระบบสารสนเทศของโรงเรียนพะเยาพิทยาคม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และข้อเสนอแนะการจักระบบสารสนเทศของโรงเรียนพะเยาพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ประชากรที่ใช้ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน 6 คน และครู 150 คน โรงเรียนพะเยาพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ปีการศึกษา 2554 รวมทั้งสิ้น 156 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจักระบบสารสนเทศของโรงเรียนพะเยาพิทยาคม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการจักระบบสารสนเทศของโรงเรียนพะเยาพิทยาคม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ขั้นตอนออกแบบระบบ รองลงมาได้แก่ขั้นกำกับ ติดตามและประเมินผล และขั้นเตรียมการอยู่ในระดับมาก ส่วนขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ขั้นปฏิบัติตามระบบอยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัญหาการจักระบบสารสนเทศ มีดังนี้ สารสนเทศของโรงเรียนไม่เป็นปัจจุบัน ความต้องการให้บุคลากรเอาใจใส่ต่องานสารสนเทศที่ได้รับมอบหมาย การเก็บข้อมูลสารสนเทศมีความซ้ำซ้อน และบุคลากรขาดความรู้ในการจักระบบสารสนเทศ

3. ข้อเสนอแนะการจักระบบสารสนเทศ มีดังนี้ ควรจัดให้มีการศึกษาดูงานด้านการจักระบบสารสนเทศ ควรมีการประชาสัมพันธ์และแจ้งให้คณะครูทราบเกี่ยวกับความสำคัญและวิธีการดำเนินการด้านการจักระบบสารสนเทศ นอกจากนี้ควรปรับปรุงเพิ่มเติมในส่วนของการสนับสนุนทั้งในส่วนขององค์ความรู้ และงบประมาณในการดำเนินงาน

Title	THE CONDITIONS OF INFORMATION MANAGEMENT SYSTEM IN PHAYAOPITTAYAKOM SCHOOL
Author	Nahmpheung Mungkhung
Advisor	Dr. Santi Buranachart
Academic Paper	Independent Study M.Ed. in Educational Administration, University of Phayao, 2012
Keywords	The Conditions / the Information Management System

ABSTRACT

The purpose of this research were to study The conditions, problem and suggestion of the information management system in Phayaopittayakom school. Populations total amount 156, consists of 6 school administrators and 150 teachers. The research tools was questionnaire about the conditions and problems of the information management system in Phayaopittayakom school. The statistics which used for analyzing were frequency, percentage, arithmetic mean, and standard deviation.

Research finding revealed as follow:

1. The level of opinion through the conditions of information management system in Phayaopittayakom school was in high level. When considerate in each steps found that system design procedure was in the highest mean and followed with conduct and evaluate system and prepare for system, in respectively. For the lowest mean was to take action the system that was in the moderate level.

2. Problems of the Information system management are school's information which wasn't up to date, poor of attention to the informational work assigned, collection of information was redundant, and lacked of knowledge about system management.

3. Suggestions for the information system management were School should provide some observations about information system management. School should promote and inform teachers about the importance and how to manage the information system, Moreover school should improve about knowledge supporting and operating budget.

สารบัญ

บทที่ หน้า

1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
ความหมายของระบบสารสนเทศ	6
ความสำคัญของการจัดการระบบสารสนเทศ	9
ขั้นตอนการจัดระบบสารสนเทศ	12
แนวทางการพัฒนาระบบการจัดการระบบสารสนเทศ	18
ปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศ	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	23
3 วิธีดำเนินการวิจัย	27
ประชากร	27
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	27
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	27
การเก็บรวบรวมข้อมูล	28
การวิเคราะห์ข้อมูล	28

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ หน้า

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	30
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ..	31
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนพะเยา พิทยาคม.....	32
ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนพะเยา พิทยาคม.....	37
5 บทสรุป	38
สรุปผลการวิจัย	38
อภิปรายผลการวิจัย	40
ข้อเสนอแนะ	44
บรรณานุกรม	45
ภาคผนวก	49
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	50
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	51
ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า	56

สารบัญตาราง

ตาราง หน้า

1	แสดงจำนวนและร้อยละด้านสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.	31
2	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของสภาพการจัดระบบสารสนเทศ โรงเรียนพะเยาพิทยาคมในภาพรวม.....	32
3	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของสภาพการจัดระบบสารสนเทศ โรงเรียนพะเยาพิทยาคม ชั้นเตรียมการ.....	33
4	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของสภาพการจัดระบบสารสนเทศ โรงเรียนพะเยาพิทยาคม ชั้นออกแบบระบบ	34
5	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของสภาพการจัดระบบสารสนเทศ โรงเรียนพะเยาพิทยาคม ชั้นปฏิบัติตามระบบ.....	35
6	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของสภาพการจัดระบบสารสนเทศ โรงเรียนพะเยาพิทยาคมชั้นกำกับ ติดตามและประเมินผล.....	36

สารบัญภาพ

ภาพ หน้า

1	แสดงระบบสารสนเทศ	7
2	แสดงองค์ประกอบของสารสนเทศ.....	8
3	แสดงความสำคัญของระบบสารสนเทศในการดำเนินงาน.....	11

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาในยุคที่โลกไร้พรมแดนเช่นในปัจจุบันนี้ จำเป็นต้องมีการพัฒนาคุณภาพของคน เพื่อให้ทุกคนเป็นผู้ที่มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจและสติปัญญา มีความรู้คู่คุณธรรม และสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สถานศึกษาซึ่งเป็นแหล่งอบรมให้ความรู้ จึงมีหน้าที่ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544, หน้า 7) สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) บทที่ 2 ในส่วนที่เกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ไว้ว่า “คน” เป็นทั้งเป้าหมายสุดท้ายที่จะได้รับประโยชน์และผลกระทบจากการพัฒนา ขณะเดียวกันเป็นผู้ขับเคลื่อนการพัฒนาไปสู่เป้าประสงค์ที่ต้องการ จึงจำเป็นที่จะต้องพัฒนาคุณภาพคนในทุกมิติอย่างสมดุลทั้งจิตใจ ร่างกาย ความรู้ และทักษะความสามารถเพื่อให้เพียบพร้อมทั้งด้าน “คุณธรรม” และ “ความรู้” ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทยจะต้องเริ่มจากการพัฒนาคนโดยสถานศึกษาทุกแห่งดำเนินการพัฒนา (สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550)

ในทศวรรษที่ผ่านมา ระบบสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทและอิทธิพลต่อการพัฒนาประเทศในทุกด้าน ส่งผลให้บุคลากรและหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนต่างก็พยายามใช้ประโยชน์จากสารสนเทศ เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่ตนเองและหน่วยงานทั้งในทางสังคมและเศรษฐกิจ จนทำให้มีความแตกต่างระหว่างผู้มีข้อมูลกับผู้ไม่มีข้อมูล และผู้มีความรู้กับไม่มีความรู้เกิดขึ้นอย่างชัดเจน (สริต วิจิตรโชติ, 2550, หน้า 1)

ต่อมาในปี พ.ศ.2539 รัฐบาลได้กำหนดกรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศ พ.ศ.2544-2553 ขึ้น เพื่อใช้เป็นแผนแม่บทในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศระดับชาติและใช้เป็นกลไกสำคัญอย่างหนึ่งในการรองรับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ รวมทั้งการพัฒนาประเทศไปสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศที่เพิ่มขึ้น เนื่องด้วยเป็นเทคโนโลยีที่เป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการผลิต การเข้าถึง การจัดเก็บ และการเผยแพร่ “ความรู้” อันเป็นปัจจัยการผลิตหลักภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ (สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ 2545) สังคมไทยในระยะต่อมา

จึงได้ก้าวเข้าสู่ยุคข้อมูลสารสนเทศไร้พรมแดน ส่งผลให้สารสนเทศกลายเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาสังคมไทยให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลก

ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษานั้นจะต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษา ผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหารและการจัดการเรียนการสอน กระทรวงศึกษาธิการ (2544, หน้า 8) ได้ระบุว่า ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมุ่งสร้างความมั่นใจให้กับผู้เกี่ยวข้องว่า ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ และจะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น สถานศึกษาจำเป็นต้องกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจที่ชัดเจน เพื่อจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การจัดทำแผนดังกล่าวต้องใช้ข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานที่จำเป็นเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของท้องถิ่น เช่น ที่ตั้งของสถานศึกษา ความต้องการของชุมชน สภาพผู้เรียน จุดเด่น จุดด้อยในด้านต่าง ๆ เพื่อนำมาประกอบการจัดทำแผนเพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้บรรลุมาตรฐานของหลักสูตร และเมื่อสถานศึกษาดำเนินตามแผนจะต้องมีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา ซึ่งจำเป็นต้องมีข้อมูล และสารสนเทศเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงาน และผลการดำเนินงานที่มุ่งหมายไปยังคุณลักษณะของผู้เรียน ดังนั้น การจัดระบบสารสนเทศจึงเป็นการเน้นให้เกิดการบันทึกการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบที่สมบูรณ์ ครอบคลุมตรวจสอบได้ พร้อมนำมาใช้ในการตัดสินใจเชิงนโยบายได้ ข้อมูลเหล่านี้จะแสดงถึงคุณภาพการปฏิบัติงานของครูผู้สอนและบุคลากรทุกฝ่าย ตลอดจนผลการปฏิบัติของผู้เรียนทั้งเป็นรายบุคคล รายกลุ่ม จุดเด่น จุดด้อย มีสภาพปัญหาที่ต้องปรับแก้ไข กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงความสำคัญของระบบสารสนเทศและเห็นว่าระบบสารสนเทศ มีความจำเป็นต่อกระบวนการบริหารการศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สมควรที่จะสร้างหรือจัดระบบสารสนเทศขึ้นในสถานศึกษา เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในยุคที่สังคมกำลังเปลี่ยนแปลงจากยุคอุตสาหกรรมเป็นยุคสารสนเทศ ข้อมูล ข่าวสารกลายเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิต เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทอย่างสูงในโรงเรียน (สำเร็จ อ่อนสัมพันธ์, 2541, หน้า 8) จะเห็นได้ว่า การที่สถานศึกษาจะดำเนินการพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพนั้น จะต้องอาศัยระบบสารสนเทศที่ดี เหมาะสม และอยู่ภายใต้วัฒนธรรมแห่งปัญญา จึงจะทำให้การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาดำเนินไปได้อย่างราบรื่น

อย่างไรก็ตามจากรายงานผลการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแนวปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (2544, หน้า 25) พบว่า หน่วยงานระดับสถานศึกษา

ส่วนใหญ่ยังขาดระบบการบริหารจัดการข้อมูลและสารสนเทศที่ดี ขาดอุปกรณ์และเครื่องมือที่จำเป็นต่อการดำเนินงานสารสนเทศ ขาดการทำข้อมูลไปใช้ในการบริหารและการจัดการศึกษาอย่างจริงจัง ระบบข้อมูลและสารสนเทศไม่สามารถสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการและสารสนเทศของสถานศึกษาขาดความสมบูรณ์ ถูกต้องครอบคลุม ทันสมัยและไม่สะดวกต่อการนำไปใช้นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ ยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญ ของระบบสารสนเทศ (รวิวรรณ คุ่มทองมาก, 2541, หน้า 219)

โรงเรียนพะเยาพิทยาคมเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษของรัฐบาล โรงเรียนเดียวในจังหวัดพะเยา เป็นโรงเรียนที่มีอัตราการแข่งขันสูง มีการพัฒนาระบบ ICT อย่างต่อเนื่อง และเตรียมความพร้อมในด้านการศึกษาเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี 2558 โรงเรียนมีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเป็นรูปเล่ม เพื่อจัดทำรายงานประจำปีและเพื่อรองรับ การประเมินคุณภาพภายนอก แต่เมื่อพิจารณาจากการเข้าถึงสารสนเทศในเว็บไซต์โรงเรียน พะเยาพิทยาคม (www.ppk.ac.th) พบว่า สารสนเทศไม่เป็นปัจจุบัน ส่งผลให้การนำข้อมูลมาใช้ในการบริหารงานและการพัฒนางานของบุคลากรในโรงเรียนให้ตรงกับความต้องการของ ผู้ปกครองและชุมชน

จากสภาพของปัญหาดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ระบบสารสนเทศมีความสำคัญ ต่อการจัดการศึกษาในสถานศึกษา สารสนเทศช่วยในการตัดสินใจในการดำเนินงาน และการจัดทำนโยบายของสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่อง “สภาพการจัดระบบ สารสนเทศของโรงเรียนพะเยาพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ” ทั้งนี้เพื่อศึกษาสภาพ การจัดระบบสารสนเทศ และนำผลการศึกษามาเป็นแนวทางการพัฒนาระบบสารสนเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนพะเยาพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
2. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนพะเยาพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตประชากร

การศึกษาดังนี้เป็นการศึกษาประชากรโรงเรียนพะเยาพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัด พะเยา ปีการศึกษา 2554 รวมทั้งสิ้น 156 คน ประกอบด้วย

1. ผู้บริหารโรงเรียน 6 คน

2. ครู 150 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาการจักระบบสารสนเทศ ของโรงเรียนพะเยาพิทยาคมในครั้งนี ใช้
กรอบการจักระบบสารสนเทศของกระทรวงศึกษาธิการ (กรมสามัญศึกษา, 2542, หน้า 14)
ซึ่งกำหนดไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ
2. ขั้นออกแบบระบบ
3. ขั้นปฏิบัติตามระบบ
4. ขั้นกำกับติดตามและประเมินผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และหัวหน้างานวิชาการ
รองผู้อำนวยการ โรงเรียนพะเยาพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ปีการศึกษา 2554

2. ครู หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกสาระการเรียนรู้ โรงเรียน
พะเยาพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ปีการศึกษา 2554

3. สภาพการจักระบบสารสนเทศ หมายถึง การดำเนินการเพื่อรวบรวมจัดเก็บ และ
ใช้ข้อมูล ที่ผ่านการประมวลผลแล้วในการสนองความต้องการของหน่วยงาน โดยมีการจัดการ
4 ขั้นตอน คือ

3.1 ขั้นเตรียมการ หมายถึง ขั้นตอนการเตรียมคณะกรรมการทำงานโดยเปิดโอกาสให้
คณะครูเข้ามาเป็นกรรมการในการวางแผนจักระบบสารสนเทศและมีการพัฒนาคณะกรรมการให้
มีความรู้ความสามารถด้วยวิธีการที่หลากหลายรวมถึงการเชิญบุคลากรภายนอกที่มีประสบการณ์
เชี่ยวชาญเรื่องการจักระบบสารสนเทศมาให้ความรู้แก่คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาตลอดจน
มีการสำรวจความพร้อมด้านบุคลากร งบประมาณ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ นำมาสรุป
และวิเคราะห์ จากนั้นมีการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศของโรงเรียน

3.2 ขั้นออกแบบระบบ หมายถึง ขั้นตอนการกำหนดวัตถุประสงค์ของการจักระบบ
สารสนเทศให้สอดคล้องกับการดำเนินงาน และเชื่อมโยงเครือข่ายสารสนเทศทั้งภายใน ภายนอก
ด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงานด้านงานสารสนเทศ

3.3 ขั้นปฏิบัติตามระบบ หมายถึง ขั้นตอนการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับบุคลากร
ในสถานศึกษาเกี่ยวกับระบบสารสนเทศมีการส่งเสริมให้บุคลากรนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการ

ปรับปรุงเพื่อการปฏิบัติงาน และส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบสารสนเทศ ตลอดจนส่งเสริมให้บุคลากรเห็นความสำคัญและตระหนักในการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ ในการพัฒนาสถานศึกษาและเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศด้านการจัดระบบสารสนเทศ ให้ทราบทั้งใน และนอกหน่วยงาน เพื่อสนับสนุนให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ

3.4 ขั้นกำกับติดตามและประเมินผล หมายถึง ขั้นตอนที่คณะทำงานกำกับ ติดตาม การจัดระบบสารสนเทศ มีการจัดทำปฏิทินการกำกับ ติดตาม ประเมินผลที่ชัดเจน และกำกับ ติดตาม ผลการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเป็นระยะ ๆ จากนั้นประเมินผลให้บริการข้อมูลสารสนเทศ และนำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขและนำไปใช้ในใหลาววางแผนจัดระบบสารสนเทศ มีการจัดทำ แนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยอาศัยการเชื่อมโยงเครือข่ายจากภายนอก ตลอดจนจัดทำสรุปผลการประเมินการจัดทำระบบสารสนเทศ และประชาสัมพันธ์ให้บุคลากร ที่เกี่ยวข้องรับทราบผลการประเมินการจัดระบบสารสนเทศ

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

ผลการวิจัยนี้เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทาง ในการกำหนดแนวทางปรับปรุงสภาพการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนพะเยาพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา เพื่อเสริมสร้างคุณภาพในการจัดระบบสารสนเทศต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เรื่อง สภาพ การจักระบบสารสนเทศของ โรงเรียนพะเยาพิทยาคม นั้น ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งที่เป็นตำรา เอกสาร และงานวิจัย ดังนี้

1. ความหมายของระบบสารสนเทศ
2. ความสำคัญของการจักระบบสารสนเทศ
3. ขั้นตอนการจักระบบสารสนเทศ
4. แนวทางการพัฒนาระบบการจักระบบสารสนเทศ
5. ปัญหาการจักระบบสารสนเทศ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของระบบสารสนเทศ

เนื่องจากผู้ใช้ข้อมูลและสารสนเทศแต่ละคน มีความรับรู้ต่อข้อมูลและสารสนเทศเดียวกันแตกต่างกันไป ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของข้อมูล (Data) สารสนเทศ (Information) และระบบสารสนเทศ (Information System) ในหลาย ๆ ทศนะ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546, หน้า 46) ได้ให้ความหมาย ข้อมูล สารสนเทศ และระบบสารสนเทศไว้ดังนี้ ข้อมูล Data) หมายถึง ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ซึ่งอาจแสดงเป็นตัวเลข สัญลักษณ์ หรือตัวหนังสือ แทนปริมาณที่อธิบายสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น จำนวนเด็กในวัยเรียน จำนวนนักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นต้น ข้อเท็จจริงเหล่านี้เป็นการเก็บรวบรวมโดยไม่ได้ทำการวิเคราะห์หรือประมวลผล ส่วนสารสนเทศ (Information) หมายถึง ข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์หรือประมวลผลด้วยวิธีการต่าง ๆ จนอยู่ในรูปแบบที่มีความหมายสามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจหรือใช้ในเรื่องต่าง ๆ ได้ตามวัตถุประสงค์ เช่น อัตราการเกณฑ์เด็กเข้าเรียน ร้อยละของนักเรียนที่มีผลการประเมินเป็นที่น่าพอใจ และระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการสถานศึกษา (School Education Management System: School EMS) หมายถึง ระบบซึ่งรวบรวมสารสนเทศต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับการบริหารสถานศึกษา โดยจัดตั้งขึ้นเพื่อรวบรวมจัดเก็บและใช้สารสนเทศตามความต้องการของหน่วยงาน โดยจัดอย่างเป็นระบบ ซึ่งอาจจัดเป็นแฟ้มเอกสารหรือใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

ไพโรจน์คชชา(2538, หน้า3) กล่าวว่า ข้อมูล(Data)หมายถึงเอกสารข่าวสารข้อเท็จจริงที่อยู่ในรูปขอตัวเลข ภาษา หรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่มีความหมายเฉพาะตัวยังไม่ได้ประมวลผลหรือวิเคราะห์ และไม่เกี่ยวกับการนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจได้อย่างเต็มที่ สารสนเทศ (Information) หมายถึง ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้ผ่านการเปลี่ยนแปลงหรือการประมวลผลหรือวิเคราะห์ให้อยู่ในรูปแบบที่มีความสัมพันธ์กันมีความหมายหรือคุณค่าเพิ่มขึ้นหรือวัตถุประสงค์ของการใช้บางอย่างใดอย่างหนึ่งได้ทันที ระบบสารสนเทศ (Information System) หมายถึง กระบวนการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดทำให้เป็นสารสนเทศ การจัดเก็บและนำเสนอข้อมูลให้เป็นปัจจุบันทันเหตุการณ์ และระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ (Management Information System) หมายถึง กระบวนการจัดทำระบบข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อใช้ในกระบวนการบริหารในแต่ละขั้นตอนให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เกรียงศักดิ์พราวศรี(2544, หน้า1-2)ได้ให้ความหมายของข้อมูล(Data)ว่าเป็นข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เป็นตัวเลข สัญลักษณ์และตัวหนังสือ แทนปริมาณ หรือการกระทำต่าง ๆ ซึ่งยังไม่ผ่านการประมวลผลหรือการวิเคราะห์ส่วนสารสนเทศ (Information) หมายถึง ข้อมูลที่ได้ผ่านการประมวลผลหรือการวิเคราะห์แล้ว อยู่ในรูปแบบที่มีความหมาย สามารถนำไปประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้ตามวัตถุประสงค์ และระบบสารสนเทศ(Information System) หมายถึง ระบบที่จัดตั้งขึ้นเพื่อรวบรวมจัดเก็บและใช้สารสนเทศสนองความต้องการของหน่วยงาน ทั้งนี้โดยมีการจัดเก็บอย่างเป็นระบบ แสดงระบบสารสนเทศไว้ดังภาพ 1

ภาพ 1 แสดงระบบสารสนเทศ

ที่มา: เกรียงศักดิ์ พราวศรี, 2544, หน้า 2

จากแผนภาพแสดงให้เห็นว่า ข้อมูลซึ่งเป็นปัจจัยนำเข้า เมื่อผ่านกระบวนการประมวลผลหรือการวิเคราะห์จะเป็นสารสนเทศหรือผลลัพธ์ ซึ่งผู้ใช้สารสนเทศหรือผู้บริหารจะนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจ และผลลัพธ์จากการตัดสินใจยังสามารถเป็นข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจในครั้งต่อไป และระบบสารสนเทศจะต้องมีองค์ประกอบสำคัญ 5 ส่วน ดังภาพ 2

ภาพ 2 แสดงองค์ประกอบของสารสนเทศ

ที่มา: เกரியงค์ดี พรราวศรี, 2544, หน้า 5

1. ข้อมูลทั้งที่เป็นตัวเลข ข้อความ เสียงและภาพเป็นข้อมูลป้อนเข้า (Input)
2. การประมวลผล เป็นการกำหนดความสัมพันธ์ของข้อมูล จัดระบบข้อมูลเพื่อให้เหมาะสมต่อการนำไปใช้
3. การจัดเก็บ เป็นวิธีการที่จะเก็บข้อมูลให้เป็นระบบ สะดวกต่อการนำมาใช้และสามารถแก้ไข ปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน
4. เทคโนโลยี เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการเก็บข้อมูล การประมวลผลข้อมูล ทำให้เกิดผลผลิต ได้แก่ คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป อุปกรณ์การสื่อสาร ฯลฯ
5. สารสนเทศ ผลผลิตของระบบสารสนเทศจะต้องถูกต้อง ตรงกับความต้องการใช้ และทันต่อการใช้งาน

ทางด้านมูลนิธิส่งเสริมนโยบายการศึกษา 2544 ได้สรุปว่า ข้อมูล (Data) คือ ข้อมูลดิบที่มีลักษณะเป็นข้อเท็จจริงที่เป็นจำนวน ปริมาณ ข้อเท็จจริงที่เป็นตัวเลข เช่น ชื่อ ที่อยู่ วุฒิการศึกษาและข่าวสารที่ยังไม่ได้ประมวล เช่น รายงาน คำสั่ง ระเบียบ จากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา สารสนเทศ (Information) คือ ข้อมูลที่ผ่านการคัดสรร จัดระบบ หาความสัมพันธ์ที่มีความหมาย แล้วทำให้สะดวกต่อการเก็บ การใช้และการปรับปรุงให้ทันสมัย และระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการสถานศึกษา (School Education Management System: School EMS) หมายถึง ข้อมูลที่

ผ่านการคัดสรร จัดระบบว่าจำเป็นต่อการจัดการสถานศึกษาผู้ใช้ประโยชน์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งได้แก่ผู้บริหารและกรรมการสถานศึกษา

กมล ภูประเสริฐ (2545) ได้กล่าวถึง ระบบข้อมูลและสารสนเทศของสถานศึกษา หมายถึง ระบบการดำเนินงานในการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ จัดเก็บ การใช้ข้อมูลและสารสนเทศให้เป็นประโยชน์ต่อครู อาจารย์ ผู้บริหาร ผู้เรียน ชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ ดังนั้นจึงต้องมีขั้นตอนในการดำเนินงาน เช่นเดียวกับงานอื่น ๆ คือ มีการวางแผน มีการดำเนินงาน และมีการประเมินผล

สริต วิจิตรโชติ (2550, หน้า 25) ได้สรุปลักษณะของข้อมูลสารสนเทศได้ว่า ข้อมูลคือข้อเท็จจริงที่มีความหมายเฉพาะตัว ยังไม่มีความหมายในการนำไปใช้งาน หรือ ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ ขณะที่สารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลที่ผ่านกระบวนการประเมินผลให้มีความหมายและเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้รับ ข้อมูลของคนหนึ่งอาจเป็นสารสนเทศของอีกคนหนึ่งขึ้นอยู่กับตำแหน่งงานและความต้องการใช้สารสนเทศ

จากความหมายข้างต้นพอสรุปได้ว่าข้อมูล (Data) หมายถึง จำนวน กลุ่มตัวเลข เอกสาร ข่าวสาร ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่ยังไม่ได้นำไปวิเคราะห์ผลหรือประมวลผล สำหรับสารสนเทศ (Information) เป็นการนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมไว้มาประมวลผล เพื่อการนำไปใช้งานในระดับต่อไป ส่วนระบบสารสนเทศ (Information System) หมายถึง ระบบการบริหารองค์การที่นำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ โดยการจัดเก็บเป็นหมวดหมู่อย่างเป็นระเบียบแบบแผน ตามภาระงานของหน่วยงาน เพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจ การวางแผน และการควบคุมการปฏิบัติงานตามความต้องการของผู้บริหาร

ความสำคัญของการจัดการระบบสารสนเทศ

ประภาวดี สืบสนธิ (2543, หน้า 8-10) กล่าวว่า สารสนเทศกล่าวได้ว่าเป็นทรัพยากรของชาติมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนจากทรัพยากรประเภทอื่น ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาสังคมและประเทศ สารสนเทศจึงมีความสำคัญในหลายระดับต่อบุคคล ต่อองค์การและสังคม โดยสรุปความสำคัญของสารสนเทศไว้ดังนี้

1. ความสำคัญต่อบุคคลและต่อองค์การ สารสนเทศมีความเกี่ยวข้องกับทุก ๆ เรื่องในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นการศึกษา การประกอบอาชีพ การดำรงชีวิต สารสนเทศมีบทบาทต่อมนุษย์มากเกินกว่าที่มนุษย์ตระหนักถึงความสำเร็จทางด้านการแพทย์วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การศึกษา อุตสาหกรรม ฯลฯ สารสนเทศที่ถูกต้องทันสมัยเชื่อถือได้ เหมาะแก่ความสามารถของผู้ใช้ในการนำไปใช้งาน จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้อยู่ในสังคม ปัจจุบันชุมชน

บางกลุ่มรวยสารสนเทศ ในขณะที่บางกลุ่มขาดแคลนสารสนเทศ เข้าถึงสารสนเทศ ด้วยความยากลำบากหรือสารสนเทศที่มีไม่เหมาะสมกับความต้องการ ความรู้ และความสามารถของตน

2. ความสำคัญต่อสังคม สารสนเทศมีความสำคัญต่อสังคม 2 ประการ คือ ในด้านการปกครองและการพัฒนาสังคมจะปกครองอย่างมีประสิทธิภาพเป็นสังคมประชาธิปไตย ประชาชนในสังคมคุณภาพถ้าประชาชนทุกคนไม่รวมหรือจนสามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้ สารสนเทศจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตและการตัดสินใจของประชาชนอันเป็นพื้นฐานของสังคม

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา (2543, หน้า 1) กล่าวว่า ข้อมูลสารสนเทศเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการวางแผนการตัดสินใจดำเนินการสิ่งใด สิ่งหนึ่ง ไม่ว่าจะงานนั้นจะปฏิบัติในภาครัฐ หรือภาคเอกชน งานธุรกิจหรืองานสงเคราะห์และไม่จำกัดเฉพาะงานหรือธุรกิจขนาดใหญ่เท่านั้น นอกจากนี้ยังจำเป็นสำหรับงานธุรกิจขนาดย่อม ธุรกิจครอบครัวหรือแม่แต่งงานส่วนตัว

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2543, หน้า 11) ได้กล่าวถึงความสำคัญของข้อมูลสารสนเทศไว้ว่าข้อมูลสารสนเทศเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการวางแผนตัดสินใจดำเนินการต่าง ๆ โดยเฉพาะการวางแผนการศึกษาและการกำหนดนโยบาย ต้องมีระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีคุณภาพมีความละเอียด ครบถ้วน ถูกต้อง ตรงตามความต้องการ และทันสมัย ซึ่งจะช่วยให้การวางแผนการบริหารจัดการและการตัดสินใจดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในทางตรงกันข้ามหากหน่วยงานใดไม่ได้นำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการปฏิบัติงานที่สัมพันธ์ต่อความผิดพลาดสูง และผลการดำเนินงานก็จะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ข้อมูลสารสนเทศมีส่วนช่วยในการตัดสินใจให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับสมคิด พรหมจ้อย และ สุพักตร์ พิบูลย์ 2544, หน้า 116-117) ที่กล่าวว่า สารสนเทศมีความสำคัญต่อการตัดสินใจ คุณภาพของการตัดสินใจขึ้นอยู่กับคุณภาพของสารสนเทศความสำคัญของข้อมูลและสารสนเทศต่อการบริหารการศึกษาเห็นได้จากในแผนของสารสนเทศความสำคัญของข้อมูลและสารสนเทศต่อการบริหารการศึกษาเห็นได้จากในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ได้มีการกำหนดแผนงานหลักเพื่อการพัฒนากระบวนสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษาไว้ในแผนหลักที่ 10 การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษามาตรการรัฐส่งเสริมให้หน่วยงานทางการศึกษา พัฒนาระบบงานสารสนเทศเพื่อการบริหารและการวางแผนการจัดการศึกษาให้เป็นเครือข่ายเชื่อมโยงจากระดับโรงเรียนถึงระดับชาติ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และใช้ประโยชน์ร่วมกัน

เกรียงศักดิ์ พรราวศรี 2544) ได้กล่าวว่า ระบบสารสนเทศเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้องค์กรสามารถดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะนอกจากจะใช้ในการวางแผนการดำเนินงาน และประกอบการตัดสินใจแล้ว ยังสามารถเป็นเครื่องชี้้นำในการดำเนินงานต่าง ๆ ได้ตามวัตถุประสงค์

ดั่งภาพ 3

ภาพ 3 แสดงความสำคัญของระบบสารสนเทศในการดำเนินงาน

ที่มา: เกรียงศักดิ์ พราวศรี, 2544, หน้า 3

ในการบริหารงานประกอบด้วยกิจกรรมสำคัญ 3 กิจกรรม คือ การวางแผน การดำเนินงานและการประเมินผลการดำเนินงาน ซึ่งในการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนจะมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้สารสนเทศเป็นเครื่องมือช่วยในการตัดสินใจ

สำหรับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546, หน้า 47) สรุปว่า ระบบสารสนเทศที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาสถานศึกษา ควรพิจารณาจัดเก็บให้สอดคล้องกับภารกิจสถานศึกษาและลักษณะของมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนด เป็นประโยชน์สำหรับบุคลากรและลักษณะของมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนด เป็นประโยชน์สำหรับบุคลากรและบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานที่ ดังนั้นระบบสารสนเทศจะช่วยในการวางแผนยุทธศาสตร์ของคณะกรรมการสถานศึกษาและที่ปรึกษา สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ช่วยผู้บริหาร ระบบสารสนเทศจะเป็นตัวช่วยในการกำหนดนโยบาย วางแผน ปฏิบัติการ จัดสิ่งอำนวยความสะดวก นิเทศและติดตาม ประเมินผล และสร้างขวัญกำลังใจให้แก่บุคลากร ส่วนหัวหน้ากลุ่มวิชา กลุ่มงาน และกลุ่มโครงการ ระบบสารสนเทศจะช่วยในการวางแผนปฏิบัติงาน ติดตามและประเมินผล การรายงานผลการปฏิบัติงาน รวมทั้งยังมีส่วนช่วยผู้สอนและผู้สนับสนุนการสอน คือ สำรวจความสนใจ ตรวจสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียน

วางแผนการจัดการเรียนรู้ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา นอกจากนี้ระบบสารสนเทศยังมีส่วนให้ ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายและวางแผนปฏิบัติงาน ร่วมจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา ร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สนับสนุนทรัพยากรเพื่อจัดการเรียนรู้ ติดตามและ ประเมินผล และสุดท้ายคือการปรับปรุงและพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ในทำนองเดียวกัน กมล ภูประเสริฐ (2545) กล่าวถึงระบบข้อมูลและสารสนเทศว่า มีส่วนสำคัญ อย่างยิ่งต่อการตัดสินใจในการดำเนินการต่าง ๆ ช่วยให้การตัดสินใจถูกต้อง วางแผนการ ดำเนินงานได้เหมาะสมเพื่อให้เกิดผลที่ดีต่อการพัฒนาศึกษาได้อย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับ สิริต วิจิตรโชติ (2550, หน้า 27) ได้ระบุถึงความสำคัญของระบบสารสนเทศว่ามีความสำคัญ ต่อการตัดสินใจ ซึ่งจะช่วยให้องค์กรหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนสามารถดำเนินการไปได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

จากคำกล่าวข้างต้นอาจพอสรุปได้ว่า ระบบข้อมูลสารสนเทศมีความสำคัญในการ จัดการระบบสารสนเทศที่มีข้อมูลเที่ยงตรง เรียกใช้ได้สะดวก รวดเร็ว และทันต่อเวลา จะทำให้ หน่วยงานนั้น มีประสิทธิภาพในการตัดสินใจ หรือวางแผน เพื่อพัฒนาระบบ นโยบายให้ มี ความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น จะเห็นได้ว่าหลักการและแนวปฏิบัติในการจัดการระบบสารสนเทศ มีความจำเป็นหรือความสำคัญต่อการจัดระบบสารสนเทศมาก เพราะจะทำให้การจัดระบบ สมบูรณ์ทุกขั้นตอน หากผิดพลาดก็สามารถแก้ไขได้ทันเหตุการณ์ และยังทำให้ข้อมูลถูกต้อง ชัดเจน สะดวกต่อการใช้ และง่ายต่อการรักษา เพื่อเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจ ซึ่งจะช่วยให้ องค์กรหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนสามารถดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนการจัดระบบสารสนเทศ

การพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ต้องอาศัยข้อมูล สารสนเทศทั้งในส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียนสามารถสืบค้นได้ เกิดประโยชน์กับ การเรียนรู้ ครูนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ส่วนผู้บริหารนำมาวางแผนพัฒนาโรงเรียน

กรมสามัญศึกษา (2542 หน้า 15) กล่าวว่า การพัฒนาระบบสารสนเทศของโรงเรียนควรมี การเชื่อมต่อกันเป็นเครือข่ายโดยใช้กระบวนการเชิงระบบจะทำให้ได้ระบบสารสนเทศที่มีคุณภาพ ซึ่งควรมีศักยภาพใช้ได้ง่าย รวดเร็ว ถูกต้อง สมบูรณ์ ชัดเจน กะทัดรัด ยอมรับได้ตรงกับความต้องการ ทันต่อการใช้งาน มีความยืดหยุ่น กระบวนการพัฒนาระบบสารสนเทศของโรงเรียนควรมีโครงสร้าง ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ มีกิจกรรมพัฒนาระบบสารสนเทศของโรงเรียนดังนี้

กิจกรรมที่ 1 การเตรียมความพร้อม ในการพัฒนาระบบสารสนเทศของโรงเรียน จำเป็นต้องได้คณะกรรมการที่มีเจตคติทางบวก มีความรู้ ความสามารถและมาจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

โดยแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาระบบสารสนเทศของโรงเรียน มีการพัฒนาเจตคติ ความรู้ ความสามารถของคณะกรรมการโดยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน และ จัดทำปฏิทินปฏิบัติงานพัฒนาระบบสารสนเทศของโรงเรียน

กิจกรรมที่ 2 การวิเคราะห์สภาพความพร้อม การพัฒนาระบบสารสนเทศของโรงเรียนไม่ต้องการเพิ่มภาระแก่โรงเรียน แต่ต้องการให้พัฒนาจากสิ่งที่โรงเรียนได้ดำเนินการ อยู่แล้วให้เป็นระบบยิ่งขึ้น การพัฒนาระบบให้ดีขึ้นจำเป็นต้องให้สอดคล้องกับระบบสารสนเทศ ที่มีอยู่เดิม และความพร้อมด้านต่าง ๆ ตลอดจนข้อจำกัดของโรงเรียน ฉะนั้นจึงจำเป็นต้อง ทราบสภาพความพร้อมของโรงเรียนก่อนออกแบบระบบสารสนเทศได้แก่ เพื่อให้ทราบสภาพ ความพร้อมของโรงเรียนด้านบุคลากร งบประมาณและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ใช้การพัฒนา ระบบสารสนเทศ และสภาพการดำเนินงานพัฒนาระบบสารสนเทศของโรงเรียนที่มีอยู่เดิม

2. ขั้นที่ออกแบบระบบ

กิจกรรมที่ 3 การกำหนดวัตถุประสงค์การกำหนดวัตถุประสงค์ของระบบสารสนเทศ ควรคำนึงถึงสภาพความพร้อมของโรงเรียน ผู้ใช้ ผู้ให้บริการ ความเป็นไปได้ของการปฏิบัติการ ประสานการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งในเครือข่ายระดับภายใน และภายนอกโรงเรียน ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

กิจกรรมที่ 4 การกำหนดรูปแบบและวิธีการสารสนเทศที่จำเป็นในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียน ต้องครอบคลุมมาตรฐานและตัวชี้วัดมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยมาตรฐานคุณภาพด้านผลผลิตด้านกระบวนการและด้านปัจจัยเชื่อมโยงเครือข่าย สารสนเทศที่มีภายในโรงเรียนให้สามารถสืบค้นและเรียกใช้สารสนเทศได้สะดวกรวดเร็วสามารถ เรียนรู้ได้กว้างขวางลึกซึ้งมากขึ้น สามารถใช้สารสนเทศพัฒนางานได้ดีขึ้น ใช้ทรัพยากรอย่างมี ประสิทธิภาพมากขึ้นลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงานการเชื่อมโยงเครือข่ายสารสนเทศในโรงเรียน เข้ากับเครือข่ายภายนอก เช่น โครงการเครือข่ายสารสนเทศเพื่อโรงเรียน (School net)/Internet) ฯลฯ จะช่วยส่งเสริมให้คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมีความเท่าเทียม มีคุณภาพ และมีความต่อเนื่อง เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต โรงเรียนจึงต้องประยุกต์ใช้ให้คุ้มค่า

3. ขั้นการปฏิบัติตามระบบ

กิจกรรมที่ 5 การทำความเข้าใจกับบุคลากร การนำสารสนเทศไปใช้ในการพัฒนา คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนจะต้องให้บุคลากรในโรงเรียนมีความตระหนักมีความรู้สามารถนำ สารสนเทศไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขงานที่รับผิดชอบตลอดจนมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบ สารสนเทศของโรงเรียนซึ่งบุคลากรจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจให้บุคลากรในโรงเรียนการจัด การศึกษาดูงานการพัฒนาระบบสารสนเทศทั้งในและนอกโรงเรียนการจัดนิทรรศการ การแสดงระบบ

สารสนเทศของโรงเรียน การจัดการฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สํารวจการรับรู้ของบุคลากร เกี่ยวกับระบบสารสนเทศ และการพัฒนาระบบสารสนเทศของโรงเรียน และนำผลการสำรวจมาวางแผนการทำความเข้าใจกับบุคลากร

กิจกรรมที่ 6 การลงมือปฏิบัติ การลงมือปฏิบัติตามระบบสารสนเทศที่วางไว้แก่เรียน ครู ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้องทุกคนในโรงเรียน จะเข้าถึงสารสนเทศด้านต่าง ๆ และนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนรู้อ พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้อ และพัฒนาประสิทธิภาพการบริหาร ตลอดจนมีส่วนร่วมในการปรับปรุงและพัฒนาระบบสารสนเทศของโรงเรียนให้ทันสมัยมีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะ การสืบค้น การใช้ประโยชน์จากสารสนเทศ ดำเนินการ รวบรวม/จัดทำ/นำเสนอและปรับปรุงสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน บันทึกผลการใช้ ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข และจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ระบบสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง

4. ขั้นกำกับ ติดตาม และประเมินผล

กิจกรรมที่ 7 การกำกับติดตาม และประเมินผล การกำกับ ติดตาม และประเมินผล การปฏิบัติงานที่ครบวงจรทำให้ทราบความก้าวหน้าผลการปฏิบัติงาน ปัญหา อุปสรรค รวมทั้งการบรรลุวัตถุประสงค์ของระบบการกำกับ ติดตามและประเมินผล มีความจำเป็นต้องปฏิบัติในทุกขั้นตอน ตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผน การออกแบบระบบ การปฏิบัติตามระบบ รวมทั้งขั้นตอนการติดตาม และประเมินผล จัดทำโดยคณะกรรมการพัฒนาระบบสารสนเทศของโรงเรียน ประชุมกำหนดแนวทาง/กิจกรรม กำกับ ติดตาม และประเมินผล กำหนดผู้รับผิดชอบ กำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน กำกับ ติดตาม ประเมินผลที่ชัดเจนและรับรู้ทั่วกัน กำหนดวิธีการนำเสนอผลการกำกับ ติดตาม ประเมินผลโดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับผู้ใช้ ผลการประเมิน และกิจกรรมในการกำกับ ติดตามประเมินผล เช่น การประชุมสรุปบททวนการรายงานความก้าวหน้า การสัมมนาประเมินผล การวิจัย ประเมินผล เป็นต้น

กิจกรรมที่ 8 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้ได้สารสนเทศที่ทันสมัย สะดวกรวดเร็ว ทันต่อการใช้งานและเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ต้องคำนึงถึงกลไกหลัก โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยภายในโรงเรียน โดยใช้ยุทธศาสตร์การเปลี่ยนแปลงที่สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาโครงสร้างสารสนเทศแห่งชาติ เพื่อการศึกษาพร้อมให้มีการรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้บริหารและชุมชนทราบ

ในขณะเดียวกันกับกระทรวงศึกษาธิการ (2544) กล่าวว่ากระบวนการจัดการระบบสารสนเทศโดยทั่วไปมีขั้นตอนการดำเนินงานหลัก ๆ 5 ขั้นตอน คือ การรวบรวมข้อมูล

การตรวจสอบข้อมูล การประมวลผลข้อมูล การนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ และการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศ

1. การรวบรวมข้อมูล โดยทั่วไปมีการจำแนกข้อมูลเป็น 2 ประเภทใหญ่ตามการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้ แหล่งปฐมภูมิ (Primary Sources) ข้อมูลที่ได้จากแหล่งนี้เรียกว่า“ข้อมูลปฐมภูมิ” ซึ่งได้จากแหล่งที่เกิดของข้อมูลโดยตรง เช่น การแสดงออกของนักเรียน พฤติกรรมของครู เป็นต้น และแหล่งทุติยภูมิ (Secondary Sources) ข้อมูลจากแหล่งนี้เรียกว่า“ข้อมูลทุติยภูมิ” ได้จากที่ผู้อื่นหรือหน่วยงานอื่นเก็บรวบรวมไว้ก่อนแล้ว ส่วนใหญ่อยู่ในรูปสิ่งพิมพ์ เอกสาร รายงานหรือหลักฐานต่าง ๆ การใช้ข้อมูลประเภทนี้จะต้องระมัดระวังเพราะอาจได้ข้อมูลที่ไม่ปัจจุบัน แต่ส่วนดี คือ ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ นั้น จะต้องกำหนดรายการข้อมูลที่ต้องการ กำหนดวิธีการจัดเก็บ สร้างหรือจัดหาเครื่องมือในการจัดเก็บให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูลและแหล่งข้อมูล เช่น แบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบบันทึก แบบสังเกต เป็นต้น นอกจากนี้ควรกำหนดเวลาในการจัดเก็บหรือหน่วยงานหรือบุคลากรที่รับผิดชอบ ในการจัดเก็บให้ชัดเจนด้วย ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงการได้มาซึ่งข้อมูลที่ตรงตามความต้องการที่กำหนดและมีความน่าเชื่อถือได้ การที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลได้เที่ยงตรงและเชื่อถือได้นั้น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบบางประการ ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลและสารสนเทศที่ต้องการจัดเก็บเพื่อให้สารสนเทศที่จำเป็น และรวบรวมข้อมูลได้หลาย ๆ ด้าน จากแหล่งข้อมูลเดียวกันในคราวเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการสร้างข้อมูลเก็บรวบรวมข้อมูลด้วย ดังนั้น ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล สถานศึกษาควรวิเคราะห์สารสนเทศที่ต้องการ ประกอบกับวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสารสนเทศจะช่วยให้การจัดเก็บข้อมูลได้หลาย ๆ ด้าน ตามที่ต้องการ ป้องกันการซ้ำซ้อนกันในการจัดเก็บข้อมูล เพื่อความสะดวกในการสร้างเครื่องมือและที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ การกำหนดแหล่งข้อมูล ซึ่งจะทำให้ข้อมูลตรงตามต้องการและน่าเชื่อถือ

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เที่ยงตรง (Validity) ชัดเจนเข้าใจง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลมีหลายประเภท ดังนี้ แบบสอบถาม แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบประเมิน แบบสำรวจรายการ แบบทดสอบกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ดี เครื่องมือที่ใช้ต้องมีคุณภาพโดยเฉพาะอย่างยิ่งมีความเที่ยงตรง(Validity) กล่าวคือ สามารถรวบรวมข้อมูลได้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการทราบรวมทั้งครอบคลุมสิ่งที่ต้องการเก็บรวบรวม ข้อมูลที่ได้เป็นจริง เชื่อถือได้ ข้อคำถามชัดเจนไม่กำกวม จำนวนข้อไม่มาก สะดวกต่อการนำไปใช้ ประการที่สำคัญคือ ผู้เก็บรวบรวมข้อมูลต้องการมีความเที่ยงตรง ยึดมั่นว่าจะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลให้ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด

2. การตรวจสอบข้อมูล ข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้ก่อนที่จะนำไปประมวลผล ควรมีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลก่อน เนื่องจากในระบบการจัดเก็บและบันทึกข้อมูลอาจมีผิดพลาดได้เสมอ การตรวจสอบข้อมูลโดยทั่วไปกระทำใน 3 ลักษณะ คือ

2.1 ความถูกต้องของข้อมูลอาจพิจารณาได้จากความสอดคล้องระหว่างข้อมูลในส่วนย่อยและส่วนรวม ความสมเหตุสมผลของข้อมูล และความเกี่ยวข้องของข้อมูลตามความต้องการ

2.2 ความสมบูรณ์ของข้อมูล อาจพิจารณาจากความครบถ้วนของข้อมูลและความเพียงพอของข้อมูลตามความต้องการ

2.3 ความเป็นปัจจุบันของข้อมูล อาจพิจารณาจาก วัน เวลาที่ที่ระบุในเอกสารหรือแหล่งข้อมูลนั้น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งเป็นข้อมูลที่หน่วยงานอื่น หรือบุคคลอื่น ๆ เป็นผู้จัดเก็บ ต้องพิจารณาว่าช่วงเวลาการเกิด หรือการจัดเก็บข้อมูลเหล่านั้น ตรงกับความต้องการใช้หรือไม่

3. การประมวลผลข้อมูล การดำเนินการในขั้นนี้ เป็นการนำข้อมูลการประมวลผลให้เป็นสารสนเทศ หรือ เป็นการเปลี่ยนแปลงข้อมูลให้อยู่ในรูปที่นำไปใช้ประโยชน์ได้ ข้อมูลใดที่เป็นสารสนเทศอยู่แล้วก็นำมาจัดกลุ่ม แยกแยะตามลักษณะและประเภทสารสนเทศ ซึ่งการประมวลผลนั้นอาจเป็นการจัดหมวดหมู่ การเรียงลำดับ การแจกแจง ตลอดจนไปถึงการใช้สูตรทางคณิตศาสตร์ การดำเนินการอาจใช้ตั้งแต่วิธีง่าย ๆ ที่เรียกว่าทำด้วยมือ ใช้เครื่องคำนวณเล็ก ๆ มาช่วยจนกระทั่งใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ คือ คอมพิวเตอร์ ในการประมวลผลข้อมูลต้องคำนึงถึงประเด็นสำคัญ ดังนี้

3.1 ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ต้องมีความชัดเจนในตัวเอง ไม่ว่าจะวิเคราะห์โดยใครเมื่อใด ผลย่อมได้ตรงกันเสมอ เช่น การคำนวณ เกี่ยวกับวิธีการทางสถิติต่าง ๆ

3.2 ข้อมูลที่เป็นนามธรรมต้องอธิบายด้วยความเรียง เช่น ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบของผู้เรียน ต้องวิเคราะห์โดยอาศัยดุลยพินิจของคณะบุคคล ความเห็นที่ได้ควรเป็นเอกฉันท์หรือเป็นเสียงส่วนใหญ่จริง

3.3 ในการวิเคราะห์ข้อมูลควรใช้วิธีการทางสถิติที่ง่ายและตรงที่สุด วิธีการทางสถิติ นิยมนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีหลายค่า เช่น ร้อยละ อัตราส่วน สัดส่วน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน หรือแม้กระทั่งการแจกแจงความถี่ที่เป็นการหาวิธีทางสถิติที่ง่ายที่สุด และในการคำนวณด้วยวิธีทางสถิติต่าง ๆ ควรศึกษาให้เข้าใจชัดเจนถึงวิธีการคำนวณ ตลอดจนข้อตกลงเบื้องต้น จากตำราทางสถิติที่มีอยู่มากมาย

4. การนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ ข้อมูลที่ผ่านการประมวลผลหรือจัดทำเป็นสารสนเทศที่มีความหมายชัดเจน มีความกะทัดรัด ความหมายชัดเจน ตรงต่อความต้องการและสะดวกต่อการนำไปใช้ อาจนำเสนอผู้ใช้ในรูปของตาราง แผนภาพ กราฟ หรือการบรรยายโดยทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของการนำไปใช้และลักษณะของสารสนเทศนั้น ๆ

5. การจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศ เป็นการจัดทั้งส่วนที่เป็นข้อมูลและส่วนที่เป็นสารสนเทศไว้ในสื่อต่าง ๆ อย่างมีระบบสะดวกต่อสื่อต่าง ๆ อย่างมีระบบสะดวกต่อการค้นหาเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ การจัดเก็บอาจจัดเก็บเป็นแฟ้มเอกสารหรือแฟ้มอิเล็กทรอนิกส์ตามศักยภาพสถานศึกษา แต่ต้องคำนึงถึงระบบของการค้นหาให้สะดวกต่อการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน การนำข้อมูลไปประมวลผลใหม่ รวมทั้งการนำสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในงานต่าง ๆ การทำระบบสารสนเทศ ข้อมูลและสารสนเทศที่ต้องการจัดเก็บ ซึ่งมีอยู่มากมายและกระจัดกระจายอยู่ตามแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ดังนั้น เพื่อลดภาระการทำงานและสร้างระบบสารสนเทศที่นำไปใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่าและสิ้นเปลืองเวลาและค่าใช้จ่ายน้อย สถานศึกษาคควรกำหนดสารสนเทศที่จำเป็น วิเคราะห์หาข้อมูลที่ต้องจัดเก็บ แหล่งข้อมูลที่ต้องจัดเก็บ แหล่งข้อมูล แบบจัดเก็บข้อมูล ตลอดจนวิธีวิเคราะห์ข้อมูล

จากขั้นตอนการจัดระบบสารสนเทศดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่าหมายถึง การจัดระบบสารสนเทศเป็นขั้นตอน เพื่อรวบรวมจัดเก็บ และใช้ข้อมูล ที่ผ่านการประมวลผลแล้วในการสนองความต้องการของหน่วยงานโดยมีการจัดก4ขั้นตอน คือ

1. ขั้นเตรียมการ หมายถึง ขั้นตอนการเตรียมคณะกรรมการทำงานโดยเปิดโอกาสให้ คณะครูเข้ามาเป็นกรรมการในการวางแผนจัดระบบสารสนเทศและมีการพัฒนาคณะกรรมการให้มีความรู้ความสามารถด้วยวิธีการที่หลากหลาย รวมถึงการเชิญบุคลากรภายนอกที่มีประสบการณ์เชี่ยวชาญเรื่องการจัดระบบสารสนเทศมาให้ความรู้แก่คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนมีการสำรวจความพร้อมด้านบุคลากร งบประมาณ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ นำมาสรุป และวิเคราะห์ จากนั้นมีการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศของโรงเรียน

2. ขั้นออกแบบระบบ หมายถึง ขั้นตอนการกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดระบบสารสนเทศให้สอดคล้องกับการดำเนินงาน และเชื่อมโยงเครือข่ายสารสนเทศทั้งภายใน ภายนอกด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงานด้านงานสารสนเทศ

3. ขั้นปฏิบัติตามระบบ หมายถึง ขั้นตอนการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับบุคลากร ในสถานศึกษาเกี่ยวกับระบบสารสนเทศ มีการส่งเสริมให้บุคลากรนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการปรับปรุงเพื่อการปฏิบัติงานและส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบสารสนเทศ ตลอดจนส่งเสริมให้บุคลากรเห็นความสำคัญและตระหนักในการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในการ

พัฒนาสถานศึกษา และเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศด้านการจัดระบบสารสนเทศ ให้ทราบทั้งในและนอกหน่วยงานเพื่อสนับสนุนให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ

4. ขั้นกำกับติดตามและประเมินผล หมายถึง ขั้นตอนที่คณะทำงานกำกับ ติดตาม การจัดระบบสารสนเทศ มีการจัดทำปฏิทินการกำกับ ติดตาม ประเมินผลที่ชัดเจน และกำกับ ติดตาม ผลการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเป็นระยะ ๆ จากนั้นประเมินผล ให้บริการข้อมูลสารสนเทศ และนำผลการประเมินไปปรับปรุง แก้ไขและนำไปใช้ในการวางแผนจัดระบบสารสนเทศ มีการจัดทำ แนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยอาศัยการเชื่อมโยงเครือข่ายจากภายนอก ตลอดจนจัดทำสรุปผลการประเมินการจัดทำระบบสารสนเทศ และประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องรับทราบผลการประเมินการจัดระบบสารสนเทศ

แนวทางการพัฒนาระบบการจัดการระบบสารสนเทศ

แนวทางการพัฒนาระบบการจัดการระบบสารสนเทศในแผนพัฒนาการศึกษา แห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ของสำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา (2540) ได้กำหนดแนวทางและมาตรการการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารและ การใช้ข้อมูล สารสนเทศของหน่วยงานทางการศึกษา ดังนี้

1. ประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการพัฒนาระบบ สารสนเทศ เพื่อการศึกษาทั้งระดับชาติและระดับภูมิภาคโดยในระดับชาติให้คณะอนุกรรมการ พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการศึกษาทำหน้าที่เสนอนโยบายและแผนแม่บทของระบบ สารสนเทศเพื่อการศึกษา ตลอดจนติดตามและประสานการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อ การศึกษาส่วนระดับภูมิภาคให้คณะกรรมการระดับจังหวัดทำหน้าที่ประสานการปฏิบัติตาม นโยบายและให้มีการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานภายในจังหวัด

2. รัฐส่งเสริมให้หน่วยงานทางการศึกษาพัฒนาระบบงานสารสนเทศเพื่อการบริหาร และการวางแผนการจัดการศึกษาให้เป็นเครือข่ายเชื่อมโยงจากระดับโรงเรียนถึงระดับชาติ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นมาตรฐานเดียวกันและใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ดังนี้

2.1 ให้มีองค์กรกลางในการประสานการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการศึกษา ทั้งในด้านระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ (MIS) และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียน การสอน

2.2 เร่งรัดการพัฒนาการส่งผ่านข้อมูลในระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ

2.3 ให้มีการพัฒนาเนื้อหาสาระที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการใช้ในระบบ สารสนเทศเพื่อการจัดการและเพื่อการเรียนการสอน

3. ให้งานทางการศึกษาสนับสนุนการฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องพร้อมกับการจัดซื้อจัดหาอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ต่อเชื่อมระบบ ตลอดจนซอฟต์แวร์ให้เพียงพอ

เกรียงศักดิ์ พราวศรี (2544) ได้เสนอแนวทางการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา โดยแบ่งเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ได้แก่ การวางแผน การวิเคราะห์ และการออกแบบ ดำเนินการสร้างสารสนเทศ การทดลองใช้ การให้บริการ ควบคุมและประเมินผล นอกจากนี้สิ่งที่ควรคำนึงถึงในการพัฒนาระบบสารสนเทศ คือ

1. จะต้องสอดคล้องกับการบริหารงานของสถานศึกษา
2. ต้องมีคุณภาพ มีความถูกต้อง ครบถ้วน ตรงกับความต้องการใช้งานหรือปัญหา และทันต่อการใช้งาน
3. ผู้บริหารต้องเห็นความสำคัญของสารสนเทศ และใช้สารสนเทศเป็นข้อมูลในการตัดสินใจ การกำหนดนโยบาย และการวางแผนการดำเนินงาน
4. ต้องเข้าใจง่ายและสะดวก พร้อมที่จะใช้งาน
5. ความสามารถในการเชื่อมโยงสารสนเทศกับปัญหา และแนวทางในการแก้ไขปัญหาการศึกษา

สมคิด พรหมจ้อย และ สุพักตร์ พิบูลย์ (2544, หน้า 118-119) ได้ให้แนวคิดในการพัฒนาระบบสารสนเทศของสถานศึกษาว่า การพัฒนาสถานศึกษาให้พร้อมเข้าสู่ระบบประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานการศึกษาต้องอาศัยข้อมูลสารสนเทศ ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของชุมชน ศักยภาพของชุมชน สภาพการดำเนินงานของโรงเรียนในด้านปัจจัย การจัดการเรียนการสอน และผลผลิต การพัฒนาระบบสารสนเทศของสถานศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง สมบูรณ์ ใช้ได้ง่าย ชัดเจน กะทัดรัด ตรงตามความต้องการ ทันต่อการใช้งาน กระบวนการพัฒนาระบบสารสนเทศของโรงเรียนมีองค์ประกอบ 4 ประการ คือ การเตรียมการ การออกแบบระบบ การปฏิบัติตามระบบ และกำกับติดตามและประเมินผลรายละเอียด ดังนี้

1. การวางแผนพัฒนาระบบสารสนเทศประกอบด้วย
 - 1.1 การเตรียมความพร้อม ได้แก่ การแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาระบบสารสนเทศ พัฒนาความรู้และสติของบุคลากร เตรียมความพร้อมด้านงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์
 - 1.2 การวิเคราะห์สภาพความพร้อมของสถานศึกษา
 - 1.3 กำหนดแผนกิจกรรมที่ปฏิบัติปฏิบัติงานพัฒนาระบบสารสนเทศของสถานศึกษา
2. การออกแบบระบบประกอบด้วย
 - 2.1 กำหนดวัตถุประสงค์ของระบบ สารสนเทศ โดยคำนึงถึงสภาพความพร้อมของสถานศึกษา

2.2 กำหนดรูปแบบและวิธีการสารสนเทศที่จำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนต้องครอบคลุมมาตรฐานและตัวชี้วัดมาตรฐานคุณภาพการศึกษา

3. การปฏิบัติตามระบบประกอบด้อย

3.1 การทำความเข้าใจกับบุคลากรให้มีความรู้ความสำคัญและคุณค่าของการใช้ระบบสารสนเทศ

3.2 การลงมือปฏิบัติตามระบบให้ครู นักเรียน ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องสารสนเทศที่มีอยู่ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน และ พัฒนาประสิทธิภาพการบริหาร

4. การกำกับติดตามและประเมิน การกำกับติดตามและประเมินกระบวนการทำงานที่เป็นระบบครบวงจรทำให้ ทราบความก้าวหน้าของผลการปฏิบัติ ปัญหาอุปสรรคที่กำกับติดตามและประเมินจำเป็นต้องปฏิบัติในทุกขั้นตอน

กมล ภูประเสริฐ (2545) กล่าวว่า การกิจในการบริหารข้อมูลและสารสนเทศจะต้องจัดให้มีการดำเนินงานดังต่อไปนี้

1. การวางแผนการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศ ได้แก่ การกำหนดข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการที่ต้องการ แหล่งข้อมูล วิธีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลและผู้รับผิดชอบ

2. การออกแบบระบบเพื่อกำหนดลักษณะและกลุ่มข้อมูลและสารสนเทศ การเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลและสารสนเทศแต่ละกลุ่ม เพื่อให้เกิดความสะดวกในการจัดเก็บและสะดวกแก่บุคลากรทุกฝ่ายที่จะเรียกใช้ประโยชน์ได้ จะไม่ยุ่งยากและเสียเวลากับการเลือกสรรข้อมูลและสารสนเทศมาใช้ได้

3. การติดตามกำกับให้มีการดำเนินงานเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลและสารสนเทศตามความต้องการที่จะใช้ตัดสินใจในการดำเนินงานทางวิชาการ การเก็บข้อมูลควรเป็นไปตามช่วงเวลาที่กำหนดเพื่อให้ทันต่อการใช้ประโยชน์

4. การให้บริการข้อมูลและสารสนเทศแก่บุคลากร เพื่อการรับรู้ร่วมกันและเข้ามามีส่วน

5. การส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากข้อมูลและสารสนเทศให้เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานในทุก ๆ ด้าน ได้แก่ การใช้เพื่อพิจารณาข้อบกพร่องของการเรียนการสอน เพื่อจะได้หาทางแก้ไข การใช้ในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาการใช้ในการวางแผนพัฒนาบุคลากรและการใช้ในการประเมินผลของสถานศึกษาเป็นรายปี เป็นต้น

6. การประเมินและการปรับปรุงข้อมูลและสารสนเทศให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอซึ่งอาจมีทั้งการแก้ไข ตัดตอน เพิ่มเติม เพื่อให้ข้อมูลมีความถูกต้องและทันสมัย จะเป็นประโยชน์ต่อการใช้งานต่อไป

ส่วนสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546 หน้า 48) ได้ให้แนวทางในการพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศนี้

1. กำหนดความต้องการร่วมกันระหว่างบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องว่ามีข้อมูลใดบ้างที่จำเป็นต้องใช้ในสถานศึกษา

2. วางแผนการเก็บข้อมูลผู้บริหารสถานศึกษาและคณะผู้สอนร่วมกันวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยระบุลักษณะของข้อมูล วิธีการ และเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลและแหล่งข้อมูล

3. จัดหาและหรือสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

4. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยคำนึงถึงความถูกต้องเป็นปัจจุบันของข้อมูล

5. วิเคราะห์ข้อมูลและเก็บรักษาข้อมูลที่จัดเก็บมาโดยจัดข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่ ใช้ได้สะดวกและนำไปใช้ประโยชน์ได้ตรงตามวัตถุประสงค์

6. ปรับปรุงและพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศได้อย่างต่อเนื่อง

โรงเรียนบ้านท่าอเมืองล่าง (2547) ได้สรุปแนวทางในการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศในโรงเรียน ดังนี้

1. จัดเตรียมโครงการกำหนดผู้รับผิดชอบวัตถุประสงค์การใช้ 'ตลอดจนรายการหรือแหล่งข้อมูลที่ต้องใช้

2. แต่งตั้งคณะทำงานประกอบด้วยบุคลากรทุกฝ่ายทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลตรวจสอบข้อมูลประมวลผลข้อมูลจัดเก็บข้อมูลและนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้

3. กำหนดวัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศเช่น เพื่อการบริหารงานเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาเพื่อการตัดสินใจหรือเพื่อให้บริการแก่ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง

จากแนวทางการพัฒนาข้างต้น พอสรุปได้ว่า การพัฒนาระบบสารสนเทศนั้นต้องมีสภาพทั่วไป ปัญหา ภารกิจต่าง ๆ และร่วมกันวางแผนงานจัดทำระบบสารสนเทศดำเนินการตามแผนงานที่วางไว้ คือ จัดหาและสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูล โดยคำนึงถึงความถูกต้องเป็นปัจจุบันของข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและเก็บรักษาข้อมูลที่จัดเก็บมาโดยจัดข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่ใช้ได้สะดวกและนำไปใช้ประโยชน์ได้ตามวัตถุประสงค์ ปรับปรุงและพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ โดยจัดทำอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้สารสนเทศที่ดีเหมาะสมกับการจัดหน่วยงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศ

ในการดำเนินงานด้านการจัดการระบบสารสนเทศของหน่วยงานทางการศึกษามักจะประสบปัญหาและผลกระทบต่อการบริหารงานหลาย ๆ ด้าน ในสถานศึกษา จากสภาพการใช้งานสารสนเทศของหน่วยงานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (อ้างใน วีระ สุภากิจ, 2539, หน้า 315-316) พบว่า มีปัญหา ซึ่งสรุปได้ว่า จำนวนข้อมูลสารสนเทศที่มีในแต่ละระดับยังไม่เพียงพอต่อการใช้ ที่มีก็ยังไม่ถูกต้องสมบูรณ์ บางส่วนไม่เป็นปัจจุบันทันต่อความต้องการที่จะใช้ในแต่ละช่วงเวลา หน่วยงานที่รับผิดชอบยังไม่ชัดเจนพอ เช่น หน่วยงานระดับอำเภอลงไปถึงโรงเรียน ไม่มีองค์กรหรือกรอบอัตรารองรับส่วนระดับจังหวัดและระดับกรม แม้จะมีหน่วยงานและกรอบอัตรากำล้าง แต่ยังสามารถปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นแหล่งข้อมูล (Data or Information Center) ให้ผู้ใช้ในหน่วยงานและผู้บริการจากภายนอกได้อย่างสมบูรณ์ ในส่วนของบุคลากรยังมีความรู้ความเข้าใจไม่เพียงพอในการจัดการ การใช้ข้อมูลอย่างเป็นระบบ และยังไม่ได้นำเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่จะช่วยให้การบริหารงานการใช้ข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพมาใช้อย่างเต็มที่ เพราะข้อจำกัดด้านกำลังทรัพยากรที่มีราคาค่อนข้างแพง ความรู้ความเข้าใจ และทักษะของบุคลากรที่จะใช้เทคโนโลยี เช่น คอมพิวเตอร์ การสร้างเครือข่ายข้อมูล การส่งสาร ข้อมูลสายตรงเชื่อมโยงกันก็ยังไม่พอ

จากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2540) กล่าวถึงการดำเนินงานพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการศึกษาของหน่วยงานทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องมีลักษณะเป็นไปอย่างอิสระ ทำให้ขาดเป็นเอกภาพ ประกอบกับขาดความพร้อมทั้งทางด้านงบประมาณ บุคลากร และอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ต่อเชื่อมระบบซอฟต์แวร์ เป็นต้น ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ส่งผลไปถึงการจัดการศึกษาที่ต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการดำเนินงาน สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจึงมีความจำเป็นจะต้องพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการศึกษาให้มีพื้นฐานอยู่บนหลังพัฒนาร่วมกันระหว่างหน่วยงานทางการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถประสานการดำเนินงานและการนำทรัพยากรมาใช้ในการบริหาร การวางแผน การจัดการศึกษาและการฝึกอบรมร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพจากข้อมูลดังกล่าว พอสรุปได้ว่า ปัญหาของการจัดระบบสารสนเทศมีหลายประการคือ ไม่มีระบบการเก็บข้อมูลที่ดี ขาดเครื่องมือในการเก็บข้อมูลและประมวลผลข้อมูลบุคลากรที่รับผิดชอบงานสารสนเทศขาดความรู้และประสบการณ์ในการทำงาน ประกอบกับขาดความพร้อมทั้งทางด้านงบประมาณ บุคลากร และอุปกรณ์ต่าง ๆ จึงทำให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา คือ การผลิตข้อมูลปฐมภูมิที่มีข้อมูล ไม่ครบถ้วนตามความต้องการ มีปัญหาในการดำเนินงานสารสนเทศ ส่งผลให้หน่วยงานดำเนินงานโดยขาดประสิทธิภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนพะเยาพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยในประเทศ ดังนี้

มณฑิธร นาคทองอินทร์ (2542) ศึกษากระบวนการจัดการเรียน ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่าการจัดระบบสารสนเทศขนาดใหญ่มีบุคลากรรับผิดชอบโดยเฉพาะการจัดเก็บเพื่อรวบรวมข้อมูล 2) มีการใช้สารสนเทศเกี่ยวกับจำนวนนักเรียน ครู วัสดุ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อการวางแผนและกำหนดนโยบาย

กัญญา บุโรทกานนท์ (2544) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา พบว่าการพัฒนาระบบสารสนเทศมีความสอดคล้องกับมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

สายพิน คัล้อยตาม (2544) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอในจังหวัดปราจีนบุรี พบว่าสภาพการ จัดระบบสารสนเทศ เพื่อการบริหารของสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอที่ปฏิบัติมากที่สุดตามกระบวนการ ทั้ง 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลและมอบให้แก่ผลงาน เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสำรวจทุกครั้งที่ต้องการใช้ข้อมูลและสารสนเทศ ขั้นการตรวจสอบข้อมูล มีการตรวจสอบทุกครั้งที่ได้รับรวบรวมข้อมูล หากมีข้อมูลบกพร่องจะส่งกลับไปให้แหล่งข้อมูลทบทวน และแก้ไขเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันและเชื่อถือได้ ขั้นการประมวลผลข้อมูล มีการมอบหมาย ให้เจ้าหน้าที่ทำการประมวลผลโดยเฉพาะ โดยใช้เครื่องคำนวณเลขมากกว่าโปรแกรม คอมพิวเตอร์ ขั้นการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล มีการมอบให้แก่ผลงานรับผิดชอบข้อมูลและ สารสนเทศในงานของตน โดยใช้ระบบแฟ้มเอกสารจัดเก็บ ขั้นการนำข้อมูลไปใช้ มีการนำข้อมูล ไปใช้ในด้านการติดตาม และรายงานผลการปฏิบัติงานให้หน่วยเหนือทราบมากกว่าใช้ในการ วางแผน และการตัดสินใจสำหรับปัญหาการจัดระบบสารสนเทศ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทุกขั้นตอน ปัญหาที่พบมากที่สุดได้แก่ ข้อมูลและสารสนเทศขาดความชัดเจน บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการประเมินผล การวิเคราะห์ข้อมูล และการจัดหน่วย หรือ คลังข้อมูล และขาดแนวปฏิบัติในการจัดทำข้อมูลให้เป็นสารสนเทศ ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

วรวิลี บุตรเนียม (2545) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการจัดการระบบสารสนเทศให้มี ประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่าการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนมัธยมศึกษา มีการเก็บข้อมูลหลากหลายและจัดกลุ่มข้อมูลตามโครงสร้างการบริหารของโรงเรียน อุปสรรค ของการจัดระบบสารสนเทศคือ ขาดบุคลากรเฉพาะด้าน บุคลากรมีภาระงานมาก

จรินทร์ ชงงาม (2545) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาระบบเครือข่ายสารสนเทศ สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ระบบเครือข่ายที่สร้างขึ้นมาสามารถใช้งานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ รายละเอียดของเว็บไซต์ โดยภาพรวมทั้งด้านการออกแบบ การวาง องค์ประกอบ ความสวยงาม การเชื่อมโยงข้อมูล การเข้าถึงข้อมูล ความครอบคลุมของข้อมูล ความเป็นปัจจุบันของข้อมูล และความน่าเชื่อถือของข้อมูล มีความเหมาะสม

ชัยนันทธรณ์ ขาวงาม (2545) ได้ศึกษาเกี่ยวกับระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า ในคณะพยาบาลศาสตร์ได้มีการใช้เครื่อง คอมพิวเตอร์ในการจัดทำระบบสารสนเทศ เพื่อการรวบรวมข้อมูล โดยการกำหนดนโยบาย วางแผนในการรวบรวมและตรวจสอบข้อมูลร่วมกัน มีการจำแนกข้อมูลก่อนเก็บข้อมูลลงใน แฟ้ม เอกสาร กำหนดให้มีบุคลากรผู้รับผิดชอบการจัดเก็บข้อมูล โดยใช้แฟ้มเอกสารก่อนการใช้งาน เครื่องคอมพิวเตอร์ มีการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ส่วนปัญหาที่พบคือ ไม่มีบุคลากรที่รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม การตรวจสอบ การจำแนก การจัดเก็บ รวบรวมถึงการเตรียมข้อมูลเพื่อนำไปใช้อย่างจริงจัง สำหรับอุปกรณ์ที่ใช้ไม่มีความเพียงพอ กับ ความต้องการใช้งาน ปัญหาในการดำเนินการจัดระบบข้อมูลคือ ข้อมูลมีจำนวนมากต้องใช้เวลา ในการจัดเก็บและระบบการจัดข้อมูลที่ยังจัดอยู่ยังไม่เป็นระบบเดียวกัน

มารศรี สังข์ทอง (2545) ได้ศึกษาระบบสารสนเทศการบริหารงานบุคลากรทางอินเทอร์เน็ต ของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า ระบบสารสนเทศการบริหารงาน บุคลากรทางอินเทอร์เน็ตของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สามารถทำงานได้ดี ผลิตสารสนเทศได้ตามต้องการ การประมวลผลทำได้ดี สะดวกต่อการใช้งาน ช่วยลดขั้นตอน การปฏิบัติงานประจำ โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องและเหมาะสมกับระบบงาน

ชวลิต แพนนอม (2547) ได้ศึกษาการจัดทำคู่มือปฏิบัติการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการบริหารโรงเรียนบ้านท่าอเมืองล้ง อำเภอมืองเชียงใหม่ พบว่า ปัญหาและความต้องการ ในการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน มีดังนี้ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ มีปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการจัดสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูล การกำหนดขอบเขต และวัตถุประสงค์ในการรวบรวมข้อมูลและกำหนดแหล่งข้อมูลที่ชัดเจน ส่วนการตรวจสอบ ข้อมูล มีปัญหาและความต้องการในการตรวจสอบข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน ถูกต้องแม่นยำ และ ทันสมัย สำหรับขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล มีปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับขาดบุคลากรที่มี ความรู้ทางคณิตศาสตร์และสถิติ ขณะที่การประมวลข้อมูล มีปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับ การประมวลผลได้ตรงตามกำหนดเวลาและการจัดทำดัชนีข้อมูลสารสนเทศ ในขั้นการจัดหน่วย หรือห้องข้อมูล มีปัญหา และความต้องการเกี่ยวกับจัดให้มีศูนย์ข้อมูลสารสนเทศไว้เป็นส่วน

ขาดสถานที่ อุปกรณ์ และงบประมาณ และขั้นตอนการนำข้อมูลไปใช้ มีปัญหาและความต้องการ เกี่ยวกับการนำเสนอข้อมูลไปใช้ในการตัดสินใจ วิจัยสั่งการ และนำไปใช้ในการวางแผน ปฏิบัติการของโรงเรียน สำหรับข้อเสนอแนะในการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน คือ สรรหาผู้ที่มีความรู้ที่จะปฏิบัติงานข้อมูลสารสนเทศ และมีคำสั่งแต่งตั้ง จัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์ วัสดุในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศที่เหมาะสมและจัดหาสถานที่จัดเก็บข้อมูลให้เป็น สัดส่วน จัดสรรงบประมาณในการดำเนินการเกี่ยวกับการสนับสนุนการนำเสนอหรือเผยแพร่ ข้อมูลสารสนเทศส่งเสริมสนับสนุนการใช้ข้อมูลสารสนเทศภายในโรงเรียนพัฒนางานต่าง ๆ ควรจัดส่งผู้รับผิดชอบเข้าร่วมการสัมมนา และจากผลการจัดทำคู่มือปฏิบัติการจัดระบบข้อมูล สารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนบ้านท่าเมืองล่าง มีข้อสังเกต ดังนี้ ระบบข้อมูลข่าวสารสารสนเทศที่ดี ต้องเป็นระบบที่ทำหน้าที่ได้ครบ สามารถใช้เป็นตัวแทนได้ครอบคลุมเหตุการณ์ ตรงกับวัตถุประสงค์ การใช้ทั้งในการวางแผนพัฒนาการศึกษาในระยะยาว กระบวนการวางแผนจะต้องใช้ข้อมูล อย่างเพียงพอระบบข้อมูลสารสนเทศต้องครอบคลุมภารกิจของหน่วยงาน การวิเคราะห์ภารกิจ ของโรงเรียนในการดำเนินการจัดเก็บข้อมูลต่าง ๆ ควรให้บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน ตลอดจน ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุม ตรงตามความต้องการของ โรงเรียนและควรมีการจัดเก็บทุกระยะอย่างต่อเนื่องตลอดจนปีการศึกษา ควรมีการปรับปรุงให้ ทันสมัยและเป็นปัจจุบันตลอดเวลา เพื่อการนำไปใช้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

จันทิรา จันทเลิศ (2548) ได้ศึกษาการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 พบว่า สภาพการ จัดการระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพสถานศึกษาส่วนใหญ่มีนโยบาย มีการ วางแผนอย่างเป็นระบบ กำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บข้อมูลรวบรวมข้อมูลเพื่อการประกัน คุณภาพการศึกษา ได้แต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบข้อมูลและการประมวลผล มีการ ปรับปรุงแก้ไขข้อมูลที่ได้วิเคราะห์แล้วให้เป็นปัจจุบันตรงตามวัตถุประสงค์ของการใช้และนำผล การวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา มีการ จัดเก็บรักษาข้อมูลสารสนเทศโดยใช้แฟ้มข้อมูล และมีการเสนอข้อมูลโดยใช้แผนภูมิส่วนในด้าน ปัญหาเป็นเรื่องงบประมาณสนับสนุนมีน้อย ส่งผลให้สถานศึกษาขาดวัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการ จัดระบบสารสนเทศ เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีสมรรถภาพการใช้งานต่ำ ไม่ทันสมัย และมีจำนวนน้อย สถานศึกษาไม่ได้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่สอดคล้องลักษณะของ งานประกันคุณภาพการศึกษา ส่วนในด้านบุคลากร ยังขาดความรู้ความชำนาญ ในงานด้าน สารสนเทศ มีภาระงานมาก ไม่ได้รับการสนับสนุนให้เข้าอบรมในการจัดการระบบ สารสนเทศ ไม่มีการแต่งตั้งคนรับผิดชอบประจำศูนย์สารสนเทศของสถานศึกษา และไม่ได้จัดให้

มีห้องที่เป็นศูนย์สารสนเทศไว้เป็นเป็นสัดส่วน การเผยแพร่และนำเสนอข้อมูลสารสนเทศทั้งในหน่วยงานและนอกหน่วยงานโดยใช้สไลด์และระบบออนไลน์นั้นมีน้อย

สริต วิจิตรโชติ(2550) ได้ศึกษาการจัดระบบสารสนเทศเพื่อประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรีเขต 1 พบว่าการจัดระบบสารสนเทศเพื่อประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรีเขต 1 ในภาพรวม มออยู่ ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ การออกแบบระบบและการเตรียมการ ส่วนด้านการปฏิบัติตามระบบและด้านการกำกับติดตาม และประเมินผลอยู่ระดับปานกลาง สำหรับการปฏิบัติงานในการจัดระบบสารสนเทศ มีดังนี้ ด้านการเตรียมการควรจัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านข้อมูลสารสนเทศโดยตรงจะด้วยการบรรจุแต่งตั้งหรือจัดตั้งเป็นคณะกรรมการก็ได้และให้ความรู้โดยการจัดอบรมศึกษาดูงานเชิญผู้มีประสบการณ์มาให้ความรู้เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ด้านการออกแบบระบบควรมีการสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการจำเป็นเพื่อนำมากำหนดเป็นวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานภายในสถานศึกษาโดยเน้นที่การมีส่วนร่วมของทุกคนทุกฝ่าย ด้านการปฏิบัติตามระบบควรจัดอบรมครูให้มีความรู้เข้าใจระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาพร้อมพัฒนาทักษะด้านการประชาสัมพันธ์เพื่อให้บุคลากรมีความสามารถในการสื่อสารและเกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ด้านการกำกับติดตามและประเมินผลควรมีการประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอในรูปแบบของคณะกรรมการและนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อการพัฒนาต่อไป

จากการศึกษาเอกสารและการศึกษาที่เกี่ยวข้องข้างต้น จะเห็นได้ว่าระบบสารสนเทศมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาในสถานศึกษา สารสนเทศช่วยในการตัดสินใจในการดำเนินงานของสถานศึกษาและยังเป็นส่วนหนึ่งของการประกันคุณภาพให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา อย่างไรก็ตามการจัดระบบสารสนเทศยังมีปัญหาที่พบ คือ ปัญหาด้านบุคลากร ที่มีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดระบบสารสนเทศ ไม่มีผู้รับผิดชอบโดยตรง ปัญหาด้านวัสดุ อุปกรณ์ สถานศึกษาบางแห่งยังไม่พร้อมด้านงบประมาณ ปัญหาด้านการนำสารสนเทศที่ได้ไปใช้อย่างแท้จริง แต่ละสถานศึกษาเกิดปัญหาแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อมสถานการณ์ของแต่ละสถานศึกษา ซึ่งปัญหาเหล่านี้ยังรอการแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาจากหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องสภาพการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนพะเยาพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเป็นลำดับขั้น ดังนี้

ประชากร

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาประชากรโรงเรียนพะเยาพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ปีการศึกษา 2554 รวมทั้งสิ้น 156 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน 6 คน และ ครู จำนวน 150 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพการจัดระบบสารสนเทศ ของโรงเรียนพะเยาพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะการจัดระบบสารสนเทศ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และนำผลการศึกษามาสร้างเครื่องมือภายใต้ คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา

2. ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของแบบสอบถามโดยนำ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่

2.1 นายสุรัตน์ เจียตระกูล ตำแหน่ง ข้าราชการบำนาญ อดีตผู้อำนวยการโรงเรียน พะเยาพิทยาคม จังหวัดพะเยา (วิทยฐานะเชี่ยวชาญ)

2.2 นายศรีวรรณ ปินใจ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนพะเยาพิทยาคม จังหวัด พะเยา (วิทยฐานะเชี่ยวชาญ)

2.3 นายบรรจง วงศ์ราษฎร์ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียนพะเยาพิทยาคม จังหวัดพะเยา (วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ)

จากนั้นพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง

3. นำแบบสอบถามที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขและนำไปทดลองใช้ (try out) กับโรงเรียนพากแก้ววิทยาคมผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน 1 คน ครูที่ทำหน้าที่ดูแลระบบสารสนเทศ 4 คน และครู 15 คน รวมผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 20 คน

4. นำแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1970, p. 161) ได้ค่าระดับความเชื่อมั่นที่ระดับเท่ากับ 0.97

5. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยพะเยาถึงผู้อำนวยการโรงเรียนพะเยาพิทยาคม ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้ประชากรที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนพะเยาพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
3. ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดสถิติเพื่อการตรวจสอบสมมุติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (percentage)
2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) จากการตอบแบบสอบถาม และนำไปเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best, 1979, p. 19) ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ช่วง ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.49 แสดงว่า การจัดระบบสารสนเทศอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50–2.49 แสดงว่า การจัดระบบสารสนเทศอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50–3.49 แสดงว่า การจัดระบบสารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง

- ค่าเฉลี่ย 3.50–4.49 แสดงว่า การจัดระบบสารสนเทศอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 4.50–5.00 แสดงว่า การจัดระบบสารสนเทศอยู่ในระดับมากที่สุด
- ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 และ ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences)
 - ปัญหาและข้อเสนอแนะ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ประกอบการบรรยาย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง สภาพการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนพะเยาพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และข้อเสนอแนะ การจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนพะเยาพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา สำหรับผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนพะเยาพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนพะเยาพิทยาคม

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 1 แสดงจำนวนและร้อยละด้านสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. ตำแหน่ง		
1) ผู้บริหารโรงเรียน	6	3.80
2) ครู	150	96.20
รวม	156	100.00
2. เพศ		
1) ชาย	49	31.40
2) หญิง	107	68.60
รวม	156	100.00
3. อายุ		
1) 21 – 30 ปี	26	16.70
2) 31 – 40 ปี	17	10.90
3) 41 – 50 ปี	59	37.80
4) มากกว่า 50 ปี	54	34.60
รวม	156	100.00
4. ระดับการศึกษา		
1) ปริญญาตรี	90	57.70
2) ปริญญาโท	66	42.30
3) สูงกว่าปริญญาโท	0	0
รวม	156	100.00
5. ประสบการณ์การทำงาน		
1) 1 – 5 ปี	15	9.60
2) 6 – 10 ปี	58	37.20
3) มากกว่า 10 ปี	83	53.20
รวม	156	100.00

จากตาราง 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารโรงเรียนร้อยละ 3.80 เป็นครู ร้อยละ 96.20 เป็นหญิงมากที่สุด ร้อยละ 68.60 เป็นชาย ร้อยละ 31.40 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 37.80 อายุมากกว่า 50 ปี ร้อยละ 34.60 อายุระหว่าง 21-30 ปี ร้อยละ 16.70 และอายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 10.90 ส่วนระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 57.70 รองลงมาคือ ระดับปริญญาโท ร้อยละ 42.30 และประสบการณ์การทำงาน มากกว่า 10 ปี ร้อยละ 53.20 รองลงมา มีประสบการณ์ทำงาน 6-10 ปี ร้อยละ 37.20 และมีประสบการณ์ทำงาน 5 ปี ร้อยละ 9.60

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการจักระบบสารสนเทศของโรงเรียนพะเยาพิทยาคม

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของสภาพการจักระบบสารสนเทศ โรงเรียนพะเยาพิทยาคมในภาพรวม

ข้อ	รายการ	(n=156)		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับที่
		μ	σ		
1	ขั้นเตรียมการ	3.56	0.24	มาก	3
2	ขั้นออกแบบระบบ	4.01	0.30	มาก	1
3	ขั้นปฏิบัติตามระบบ	3.09	0.26	ปานกลาง	4
4	ขั้นกำกับ ติดตามและประเมินผล	3.58	0.25	มาก	2
รวม		3.56	0.13	มาก	

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่าระดับความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการจักระบบสารสนเทศของโรงเรียนพะเยาพิทยาคมภาพรวมอยู่ในระดับมาก $\mu=3.56$, $\sigma=0.13$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้อที่ 2 ขั้นออกแบบระบบอยู่ในระดับมาก $\mu=4.01$, $\sigma=0.30$) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 4 ขั้นกำกับ ติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับมาก $\mu=3.58$, $\sigma=0.25$) และข้อที่ 1 ขั้นเตรียมการอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.56$, $\sigma=0.24$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ข้อที่ 3 ขั้นปฏิบัติตามระบบอยู่ในระดับปานกลาง $\mu=3.09$, $\sigma=0.26$)

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของสภาพการจัดระบบสารสนเทศ
โรงเรียนพะเยาพิทยาคมชั้นเตรียมการ

ข้อ	รายการ	(n=156)		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ ที่
		μ	σ		
ชั้นเตรียมการ					
1	เปิดโอกาสให้คณะครูเข้ามาเป็นกรรมการในการวางแผนจัดระบบสารสนเทศ	3.66	0.48	มาก	3
2	มีการพัฒนาคณะกรรมการให้มีความรู้ความสามารถด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น ศึกษาดูงาน ฝึกอบรม	3.34	0.54	ปานกลาง	4
3	มีการเชิญบุคลากรภายนอกที่มีประสบการณ์เชี่ยวชาญเรื่องการจัดระบบสารสนเทศมาให้ความรู้แก่คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา	3.32	0.53	ปานกลาง	5
4	มีการสำรวจความพร้อมด้านบุคลากรงบประมาณ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ นำมาสรุป และวิเคราะห์หาแนวทางพัฒนาระบบสารสนเทศของโรงเรียน	3.81	0.40	มาก	2
5	มีการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศของโรงเรียน	4.01	0.75	มาก	1
รวม		3.56	0.24	มาก	

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่าระดับความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนพะเยาพิทยาคมชั้นเตรียมการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.56$, $\sigma=0.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 5 มีการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศของโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ($\mu=4.01$, $\sigma=0.75$) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 4 มีการสำรวจความพร้อมด้านบุคลากร งบประมาณ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ นำมาสรุปและวิเคราะห์ หาแนวทางพัฒนาระบบสารสนเทศของโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ($\mu=3.81$, $\sigma=0.40$) และข้อที่ 1 เปิดโอกาสให้คณะครูเข้ามาเป็นกรรมการ ในการวางแผนจัดระบบสารสนเทศอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.66$, $\sigma=0.48$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ข้อที่ 3 มีการเชิญบุคลากรภายนอกที่มีประสบการณ์เชี่ยวชาญเรื่องการจัดระบบสารสนเทศมาให้ความรู้แก่คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=3.32$, $\sigma=0.53$)

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของสภาพการจัดระบบสารสนเทศ
โรงเรียนพะเยาพิทยาคมชั้นออกแบระบบ

ข้อ	รายการ	(n=156)		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ ที่
		μ	σ		
ชั้นออกแบระบบ					
1	มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดระบบสารสนเทศให้สอดคล้องกับการดำเนินงาน	3.24	0.92	ปานกลาง	6
2	มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดระบบสารสนเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา	4.59	0.61	มากที่สุด	1
3	มีการกำหนดงานสารสนเทศให้สัมพันธ์กับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา	4.28	0.77	มาก	3
4	มีการกำหนดรวบรวมข้อมูลสารสนเทศตามมาตรฐานการศึกษา	4.06	0.96	มาก	4
5	มีการเชื่อมโยงเครือข่ายสารสนเทศทั้งภายในภายนอกด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย	4.56	0.67	มากที่สุด	2
6	มีการจัดการลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงานด้านงานสารสนเทศ	3.31	0.83	ปานกลาง	5
รวม		4.01	0.30	มาก	

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่าระดับความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนพะเยาพิทยาคมชั้นออกแบระบบภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.01$, $\sigma=0.30$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 2 มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดระบบสารสนเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.59$, $\sigma=0.61$) รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 5 มีการเชื่อมโยงเครือข่ายสารสนเทศทั้งภายใน ภายนอกด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.56$, $\sigma=0.67$) และข้อที่ 3 มีการกำหนดงานสารสนเทศให้สัมพันธ์กับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\mu=4.28$, $\sigma=0.77$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยในระดับต่ำสุด ได้แก่ ข้อที่ 1 มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของ

การจัดระบบสารสนเทศให้สอดคล้องกับการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=3.24$, $\sigma=0.92$)

**ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของสภาพการจัดระบบสารสนเทศ
โรงเรียนพะเยาพิทยาคมชั้นปฏิบัติตามระบบ**

ข้อ	รายการ	(n=156)		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ ที่
		μ	σ		
ชั้นปฏิบัติตามระบบ					
1	มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับบุคลากร ในสถานศึกษาเกี่ยวกับระบบสารสนเทศ	3.03	0.64	ปานกลาง	4
2	มีการส่งเสริมให้บุคลากรนำข้อมูลสารสนเทศ ไปใช้ในการปรับปรุงเพื่อการปฏิบัติงาน	2.63	0.67	ปานกลาง	7
3	มีการส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนา ระบบสารสนเทศ	2.75	0.67	ปานกลาง	6
4	มีการส่งเสริมให้บุคลากรเห็นความสำคัญและ ตระหนักในการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ ประโยชน์ในการพัฒนาสถานศึกษา	3.12	0.66	ปานกลาง	3
5	มีการจัดนิทรรศการแสดงระบบสารสนเทศ	2.94	0.62	ปานกลาง	5
6	มีการจัดบริการข้อมูลสารสนเทศให้หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	3.92	0.98	มาก	1
7	มีการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศด้านการจัด ระบบสารสนเทศ ให้ทราบทั้งในและนอก หน่วยงาน	3.08	0.65	ปานกลาง	4
8	สนับสนุนให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการปรับปรุง พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ	3.22	0.82	ปานกลาง	2
รวม		3.09	0.26	ปานกลาง	

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นระดับความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนพะเยาพิทยาคม ชั้นปฏิบัติตามระบบ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=3.09$, $\sigma=0.26$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 6 มีการจัดบริการข้อมูลสารสนเทศให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมาก ($\mu=3.92$, $\sigma=0.98$) รองลงมาได้แก่ข้อที่ 8 สนับสนุนให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=3.22$, $\sigma=0.82$) และข้อที่ 4 มีการส่งเสริมให้บุคลากรเห็นความสำคัญและตระหนักในการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=3.12$, $\sigma=0.66$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยในระดับต่ำสุด ได้แก่ ข้อที่ 2 มีการส่งเสริมให้บุคลากรนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการปรับปรุงเพื่อการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=2.63$, $\sigma=0.67$)

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของสภาพการจัดระบบสารสนเทศ โรงเรียนพะเยาพิทยาคมชั้นกำกับ ติดตามและประเมินผล

ข้อ	รายการ	(n=156)		ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับที่
		μ	σ		
ชั้นกำกับ ติดตามและประเมินผล					
1	มีคณะทำงานเพื่อกำกับ ติดตามการจัดระบบสารสนเทศ	4.09	0.94	มาก	1
2	มีการจัดทำปฏิทินการกำกับ ติดตามและประเมินผล ที่ชัดเจน	3.70	0.76	มาก	5
3	มีการกำกับ ติดตาม การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ เป็นระยะ ๆ	3.13	0.55	ปานกลาง	7
4	มีการประเมินผล ให้บริการข้อมูลสารสนเทศ	3.28	0.45	ปานกลาง	6
5	มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุง แก้ไขและนำไปใช้ในการวางแผนจัดระบบสารสนเทศ	3.86	0.70	มาก	3
6	มีการจัดทำแนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยอาศัยการเชื่อมโยงเครือข่ายจากภายนอก	3.89	0.62	มาก	2
7	มีการจัดทำสรุปผลการประเมินการจัดทำระบบสารสนเทศ	3.75	0.76	มาก	4
8	มีการประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง รับทราบผลการประเมินการจัดระบบสารสนเทศ	2.95	0.67	ปานกลาง	8
รวม		3.58	0.25	มาก	

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่าระดับความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนพะเยาพิทยาคม ขึ้นกำกับ ติดตามและประเมินผลตามระบบ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.58$, $\sigma=0.25$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้อที่ 1 มีคณะทำงานเพื่อกำกับ ติดตามการจัดระบบสารสนเทศ อยู่ในระดับมาก ($\mu=4.01$, $\sigma=0.94$) รองลงมาได้แก่ข้อที่ 6 มีการจัดทำแนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยอาศัย การเชื่อมโยงเครือข่ายจากภายนอก อยู่ในระดับมาก ($\mu=3.89$, $\sigma=0.62$) และข้อที่ 5 มีการนำ ผลการประเมินไปปรับปรุง แก้ไขและนำไปใช้ในการวางแผนจัดระบบสารสนเทศ ($\mu=3.86$, $\sigma=0.70$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ข้อที่ 8 มีการประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง รับทราบผลการประเมินการจัดระบบสารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=2.95$, $\sigma=0.67$)

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนพะเยาพิทยาคม

ปัญหาการจัดระบบสารสนเทศ

1. สารสนเทศของโรงเรียนไม่เป็นปัจจุบัน (20)
2. อยากให้บุคลากรเอาใจใส่ต่องานสารสนเทศที่ได้รับมอบหมาย เช่น ข้อมูลส่วนตัว เป็นต้น (15)
3. การเก็บข้อมูลสารสนเทศมีความซ้ำซ้อน (15)
4. บุคลากรขาดความรู้ในการจัดระบบสารสนเทศ (4)

ข้อเสนอแนะการจัดระบบสารสนเทศ

1. ควรจัดให้มีการศึกษาดูงานด้านการจัดระบบสารสนเทศ (8)
2. ควรมีการประชาสัมพันธ์และแจ้งให้คณะครูทราบว่าจะระบบสารสนเทศทำอะไร ใช้อย่างไร และนำไปใช้ได้อย่างไร (6)
3. ควรปรับปรุงเพิ่มเติมในส่วนของการสนับสนุนทั้งในส่วนขององค์ความรู้ และงบประมาณในการดำเนินงาน (6)
4. การจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนควรให้คณะครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ (3)
5. ควรมีคณะทำงานสารสนเทศโดยเฉพาะ (2)
6. ผู้บริหารโรงเรียนควรนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้รับไปประกอบการบริหาร (1)

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และข้อเสนอแนะการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนพะเยาพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ประชากรผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 156 คน ได้รับคืนจำนวน 156 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และข้อเสนอแนะการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนพะเยาพิทยาคม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง สภาพการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนพะเยาพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ผู้วิจัยได้สรุปผลเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารโรงเรียนร้อยละ 3.80 เป็นครู ร้อยละ 96.20 เป็นหญิงมากที่สุด ร้อยละ 68.60 เป็นชาย ร้อยละ 31.40 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 37.80 อายุมากกว่า 50 ปี ร้อยละ 34.60 อายุระหว่าง 21-30 ปี ร้อยละ 16.70 และอายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 10.90 ส่วนระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 57.70 รองลงมาคือ ระดับปริญญาโท ร้อยละ 42.30 และประสบการณ์การทำงาน มากกว่า 10 ปี ร้อยละ 53.20 รองลงมามีประสบการณ์ทำงาน 6-10 ปี ร้อยละ 37.20 และมีประสบการณ์ทำงาน 1-5 ปี ร้อยละ 9.60

ตอนที่ 2 สภาพการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนพะเยาพิทยาคม

ผลการวิจัยพบว่าระดับความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนพะเยาพิทยาคม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 2 ขั้นตอนการขอข้อมูลอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 4 ขั้นตอนการติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับมาก และข้อที่ 1 ขั้นตอนเตรียมการ อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อที่ 3 ขั้นตอนปฏิบัติตามระบบ อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนพะเยาพิทยาคมเป็นขั้นตอนพบว่า **ขั้นเตรียมการ** ระดับความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนพะเยาพิทยาคม ขั้นเตรียมการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 5 มีการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ข้อที่ 4 มีการสำรวจความพร้อมด้านบุคลากรงบประมาณและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ นำมาสรุป และวิเคราะห์ หาแนวทางพัฒนาระบบสารสนเทศของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก และข้อที่ 1 เปิดโอกาสให้คณะครูเข้ามาเป็นกรรมการในการวางแผนจัดระบบสารสนเทศ อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ข้อที่ 3 มีการเชิญบุคลากรภายนอกที่มีประสบการณ์เชี่ยวชาญเรื่องการจัดระบบสารสนเทศ มาให้ความรู้แก่คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาอยู่ในระดับ ปานกลาง

ขั้นออกแบบระบบ ระดับความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนพะเยาพิทยาคม ขั้นออกแบบระบบ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 2 มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดระบบสารสนเทศ ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 5 มีการเชื่อมโยงเครือข่ายสารสนเทศทั้งภายใน ภายนอก ด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย อยู่ในระดับมากที่สุด และ ข้อที่ 3 มีการกำหนดงานสารสนเทศให้สัมพันธ์กับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยในระดับต่ำสุด ได้แก่ ข้อที่ 1 มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดระบบสารสนเทศให้สอดคล้องกับการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง

ขั้นปฏิบัติตามระบบ ระดับความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนพะเยาพิทยาคม ขั้นปฏิบัติตามระบบ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา รายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 6 มีการจัดบริการข้อมูลสารสนเทศให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ข้อที่ 8 สนับสนุนให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง และข้อที่ 4 มีการส่งเสริมให้บุคลากรเห็น ความสำคัญและตระหนักในการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยในระดับต่ำสุด ได้แก่ ข้อที่ 2 มีการส่งเสริมให้บุคลากร นำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการปรับปรุงเพื่อการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับปานกลาง

ขั้นกำกับ ติดตามและประเมินผล ระดับความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนพะเยาพิทยาคมขั้นกำกับ ติดตามและประเมินผลตามระบบ ภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้อที่ 1 มีคณะทำงานเพื่อ กำกับ ติดตามการจัดระบบสารสนเทศ อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ข้อที่ 6 มีการจัดทำ

แนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยอาศัยการเชื่อมโยงเครือข่ายจากภายนอก อยู่ในระดับมาก และข้อที่ 5 มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุง แก้ไขและนำไปใช้ในการวางแผนจัดระบบสารสนเทศ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ข้อที่ 8 มีการประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องรับทราบผลการประเมินการจัดระบบสารสนเทศ อยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะการจัดระบบสารสนเทศโรงเรียนพะเยาพิทยาคม

ปัญหาการจัดระบบสารสนเทศ

1. สารสนเทศของโรงเรียนไม่เป็นปัจจุบัน
2. อยากรู้บุคลากรเอาใจใส่ต่องานสารสนเทศที่ได้รับมอบหมาย เช่น ข้อมูลส่วนตัว

เป็นต้น

3. การเก็บข้อมูลสารสนเทศมีความซ้ำซ้อน
4. บุคลากรขาดความรู้ในการจัดระบบสารสนเทศ

ข้อเสนอแนะการจัดระบบสารสนเทศ

1. ควรจัดให้มีการศึกษาดูงานด้านการจัดระบบสารสนเทศ
2. ควรมีการประชาสัมพันธ์และแจ้งให้คณะครูทราบว่าระบบสารสนเทศทำอะไร

ใช้อย่างไร และจะนำไปใช้ได้อย่างไร

3. ควรปรับปรุงเพิ่มเติมในส่วนของการสนับสนุนทั้งในส่วนขององค์ความรู้

และงบประมาณในการดำเนินงาน

4. การจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนควรให้คณะครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ

เพื่อดำเนินงานตามวัตถุประสงค์

5. ควรมีคณะทำงานสารสนเทศโดยเฉพาะ

6. ผู้บริหารโรงเรียนควรนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้รับไปประกอบการบริหาร

อภิปรายผลการวิจัย

1. **สภาพการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนพะเยาพิทยาคม** สภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากโรงเรียนพะเยาพิทยาคมเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่เพียงโรงเรียนของจังหวัดพะเยา มีความพร้อมในด้านงบประมาณ บุคลากร สื่อการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้ ประกอบกับโรงเรียนต้องจัดทำข้อมูลและสารสนเทศต่างๆมาทำเป็นรายงานประจำปีเพื่อรายงานให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ ตลอดจนต้องเตรียมสารสนเทศไว้รองรับการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ ตามนโยบายของรัฐบาลสืบเนื่องมาจากการที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และมีการแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ระบุไว้ในมาตรา 48

ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีสภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสถานศึกษาต้องจัดทำข้อมูลและสารสนเทศต่างๆ จากการประกันคุณภาพการศึกษา มาทำเป็นรายงานประจำปีเพื่อรายงานให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่างๆ ได้รับทราบถึงผลการดำเนินการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในแต่ละปีและที่สำคัญคือเพื่อรองรับการประเมินภายนอกจากสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของกัญญา บุโรทกานน(2544) ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา พบว่า การพัฒนาระบบสารสนเทศมีความสอดคล้องกับมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละขั้นตอนสามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1.1 ชั้นเตรียมการ ระดับความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนพะเยาพิทยาคม ชั้นเตรียมการ ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ การสำรวจความพร้อมด้านบุคลากรงบประมาณและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ นำมาสรุป และวิเคราะห์หาแนวทางพัฒนาระบบสารสนเทศของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก และการเปิดโอกาสให้คณะครู เข้ามาเป็นกรรมการในการวางแผนจัดระบบสารสนเทศ อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะโรงเรียนพะเยาพิทยาคมจะเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความพร้อมด้านงบประมาณ มีการแต่งตั้ง คณะผู้รับผิดชอบด้านสารสนเทศ ในการรวบรวมข้อมูล ต่าง ๆ ส่งผลให้สภาพการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนพะเยาพิทยาคม ชั้นเตรียมการมีภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ มณเฑียร ชาติทองอินทร์(2542) ศึกษา ระบบสารสนเทศในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดระบบสารสนเทศขนาดใหญ่ มีบุคคลากรรับผิดชอบ โดยเฉพาะการจัดเก็บเพื่อรวบรวมข้อมูล 2) มีการใช้สารสนเทศเกี่ยวกับจำนวนนักเรียน ครู วัสดุ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อการวางแผนและกำหนดนโยบาย

1.2 ชั้นออกแบบระบบ ระดับ ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนพะเยาพิทยาคม ชั้นออกแบบระบบ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดระบบสารสนเทศ ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด และมีการกำหนดงานสารสนเทศให้สัมพันธ์กับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก เพราะโรงเรียนพะเยาพิทยาคมมีบุคคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจ สามารถกำหนดวัตถุประสงค์ และออกแบบระบบให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับ กัญญา

บุโรทกานนท์ (2544) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา พบว่าการพัฒนาระบบ สารสนเทศมีความ สอดคล้องกับมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก นอกจากนั้นการ ดำเนินการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนพะเยาพิทยาคมนั้นมีการเชื่อมโยงเครือข่าย สารสนเทศทั้งภายใน ภายนอกด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย อยู่ในระดับมากที่สุด เพราะโรงเรียน พะเยาพิทยาคมมีความพร้อมด้านบุคลากร ด้านคอมพิวเตอร์ และด้านงบประมาณ ประกอบ กับโรงเรียนพะเยาพิทยาคมเป็นโรงเรียนประจำจังหวัด และเป็นศูนย์ของระบบสารสนเทศ มัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา ส่งผลให้การ เชื่อมโยงเครือข่ายสารสนเทศทั้งภายใน ภายนอกทำได้ ง่ายและสะดวกต่อการใช้งาน สอดคล้องกับ มารศรี สังข์ทอง (2545) ได้ศึกษาระบบสารสนเทศ การบริหารงานบุคลากรทางอินเทอร์เน็ตของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า ระบบสารสนเทศ และการบริหารงานบุคลากรทางอินเทอร์เน็ตของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สามารถทำงานได้ดี ผลิตสารสนเทศได้ตามต้องการ การประมวลผลทำได้ดี สะดวกต่อการใช้งาน ช่วยลดขั้นตอนการปฏิบัติงานประจำ โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องและ เหมาะสมกับระบบงาน

1.3 ขั้นปฏิบัติตามระบบ ระดับความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการจัดระบบสารสนเทศ ของโรงเรียนพะเยาพิทยาคมขั้นปฏิบัติตามระบบ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การสนับสนุนให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ และการส่งเสริมให้บุคลากรเห็นความสำคัญและตระหนักในการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ ในการพัฒนาสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะโรงเรียนพะเยาพิทยาคม เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่เพียงแห่งเดียวของจังหวัดพะเยา ทางจังหวัดต้องพึ่งพาโรงเรียนในการ เป็นศูนย์กลางในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ส่งผลให้บุคลากรมีภารกิจที่ต้องรับผิดชอบมาก จึงเป็นอุปสรรค ในการรวบรวมสารสนเทศและการประสานงาน สอดคล้องกับ วรลณี บุตรเนียม (2545) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการจัดการระบบสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียน มัธยมศึกษา พบว่า อุปสรรคของการจัดระบบสารสนเทศคือ ขาดบุคลากรเฉพาะด้าน บุคลากร มีภาระงานมาก สารสนเทศไม่เป็นปัจจุบัน ขาดการนำเสนอข้อมูลในระบบออนไลน์ ทำให้ บุคลากรไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้เท่าที่ควร ประกอบกับบุคลากรไม่ได้นำข้อมูลสารสนเทศ ไปใช้ในการปรับปรุงเพื่อการปฏิบัติงานเท่าที่ควร

1.4 ขั้นกำกับ ติดตามและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก โรงเรียนพึ่งผ่านการประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 โรงเรียนพะเยาพิทยาคมมีการระดม ครูทั้งโรงเรียนและจัดตั้งเป็นกรรมการระดมสารสนเทศเพื่อรองรับการประกันคุณภาพ

แต่อย่างไรก็ตามโรงเรียนยังขาดผู้มีบทบาทรับผิดชอบในการติดตาม สรุปผลเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอและยังไม่มีข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะบุคลากรขาดความรู้และประสบการณ์ อีกทั้งไม่มีคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งในด้านการกำกับ ติดตาม และ ประเมินผลอย่างชัดเจน สอดคล้องกับงานสารสนเทศของหน่วยงานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (อ้างอิงใน วีระ สุภากิจ, 2539, หน้า 315-316) พบว่า จำนวนข้อมูลสารสนเทศที่มีในแต่ละระดับยังไม่เพียงพอต่อการใช้ ที่มีก็ยังไม่ถูกต้องสมบูรณ์ บางส่วนไม่เป็นปัจจุบันทันต่อความต้องการที่จะใช้ในแต่ละช่วงเวลา หน่วยงานที่รับผิดชอบยังไม่ชัดเจนพอ ในส่วนของบุคลากรยังมีความรู้ความเข้าใจไม่เพียงพอในการจัดการ การใช้ ข้อมูลอย่างเป็นระบบ

2. ปัญหาการจัดระบบสารสนเทศโรงเรียนพะเยาพิทยาคม ได้แก่ สารสนเทศของโรงเรียนไม่เป็นปัจจุบัน รองลงมา คือ ความต้องการให้บุคลากรเอาใจใส่ต่องานสารสนเทศที่ได้รับมอบหมาย การเก็บข้อมูลสารสนเทศมีความซ้ำซ้อน และบุคลากรขาดความรู้ในการจัดระบบสารสนเทศ สอดคล้องกับ สายพิณ คล้อยตาม (2544) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอในจังหวัดปราจีนบุรี พบว่า ข้อมูลและสารสนเทศขาดความชัดเจน บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการประเมินผล การวิเคราะห์ข้อมูล และการจัดหน่วย หรือคลังข้อมูล และขาดแนวปฏิบัติในการจัดทำข้อมูลให้เป็นสารสนเทศที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ สอดคล้องกับฉันทิรา จันทเลิศ (2548) ได้ศึกษาการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อประกันคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 พบว่า ด้านบุคลากร ยังขาดความรู้ความชำนาญในงานด้านสารสนเทศ มีภาระงานมาก ไม่ได้รับการสนับสนุนให้เข้าอบรมในการจัดการระบบสารสนเทศ ไม่มีการแต่งตั้งคนรับผิดชอบประจำศูนย์สารสนเทศของสถานศึกษา และไม่ได้จัดให้มีห้องที่เป็นศูนย์สารสนเทศไว้เป็นเป็นสัดส่วน

3. ข้อเสนอแนะการจัดระบบสารสนเทศโรงเรียนพะเยาพิทยาคมที่สำคัญสูงสุด ได้แก่ ควรจัดให้มีการศึกษาดูงานด้านการจัดระบบสารสนเทศ ควรมีการประชาสัมพันธ์และแจ้งให้คณะครูทราบเกี่ยวกับความสำคัญและวิธีการดำเนินการด้านการจัดระบบสารสนเทศ นอกจากนั้นควรปรับปรุงเพิ่มเติมในส่วนของการสนับสนุนทั้งในส่วนของการความรู้ และงบประมาณในการดำเนินงาน สอดคล้องกับ ชวลิต แพนยอม (2547) ได้ศึกษาการจัดทำคู่มือปฏิบัติการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนบ้านท่าอเมืองล้ง อำเภอเมืองเชียงใหม่ ระบุถึงข้อเสนอแนะในการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน ดังนี้ สรรหาผู้ที่มีความรู้ที่จะปฏิบัติงานข้อมูลสารสนเทศ และมีคำสั่งแต่งตั้ง จัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์ วัสดุ

ในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศที่เหมาะสมและจัดหาสถานที่จัดเก็บข้อมูลให้เป็นสัดส่วน จัดสรรงบประมาณในการดำเนินการเกี่ยวกับการสนับสนุนการนำเสนอหรือเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศ ส่งเสริมสนับสนุนการใช้ข้อมูลสารสนเทศภายในโรงเรียนพัฒนางานต่าง ๆ ควรจัดส่งรับผิดชอบ เข้าร่วมการสัมมนา และจากผลการจัดทำคู่มือปฏิบัติการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนบ้านท่อมเมืองล่าง มีข้อสังเกต ดังนี้ ระบบข้อมูลข่าวสารสารสนเทศที่ดีต้องเป็นระบบที่ทำหน้าที่ได้ครบ สามารถใช้เป็นตัวแทนได้ครอบคลุมเหตุการณ์ ตรงกับวัตถุประสงค์ การใช้ทั้งในการวางแผนพัฒนาการศึกษาในระยะยาว กระบวนการวางแผนจะต้องใช้ข้อมูลอย่างเพียงพอ ระบบข้อมูลสารสนเทศต้องครอบคลุมภารกิจของหน่วยงาน การวิเคราะห์ภารกิจของโรงเรียนในการดำเนินการจัดเก็บข้อมูลต่าง ๆ ควรให้บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน ตลอดจนชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุม ตรงตามความต้องการของโรงเรียนและควรมีการจัดเก็บทุกระยะอย่างต่อเนื่องตลอดจนปีการศึกษา ควรมีการปรับปรุงให้ทันสมัยและเป็นปัจจุบันตลอดเวลา เพื่อการนำไปใช้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ด้านการจัดการข้อมูลสารสนเทศเพื่อการจัดระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษา
2. ควรติดตามและประเมินผลของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง
3. ควรให้มีการดำเนินการในรูปของคณะกรรมการโดยให้มีการติดตามประเมินเป็นระยะ ๆ มีแผนปฏิบัติการที่ชัดเจน
4. ควรส่งเสริมสนับสนุนการใช้ข้อมูลสารสนเทศภายในโรงเรียนพัฒนางานต่าง ๆ
5. ควรส่งเสริมให้มีการใช้คอมพิวเตอร์และระบบออนไลน์มาใช้ในการเก็บข้อมูลและเผยแพร่สารสนเทศ เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการรวบรวมข้อมูล

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการประเมินผลการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนพะเยาพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
2. ควรมีการศึกษาสภาพการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพะเยา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมสามัญศึกษา. (2542). **การประกันคุณภาพการศึกษา เล่ม 3**. กรุงเทพฯ: **คุรุสภาลาดพร้าว**.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). **แนวทางการจัดทำระบบสารสนเทศสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: **คุรุสภาลาดพร้าว**.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). **ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องระบบหลักเกณฑ์และวิธีประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: **คุรุสภาลาดพร้าว**.
- กรมสามัญศึกษา. (2542). **การประกันคุณภาพการศึกษา เล่ม 3**. กรุงเทพฯ: **คุรุสภาลาดพร้าว**.
- กมล ภูประเสริฐ. (2545). **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: **ห้างหุ้นส่วนจำกัดเสริมสิน พรีเมรส ซิสเต็ม**.
- กัญญา บุโรทนานนท์. (2544). **การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาวิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช นนทบุรี**.
- เกรียงศักดิ์ พราวศรี. (2544). **การจัดระบบสารสนเทศในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพฯ: **บริษัทบูคพ้อย จำกัด**.
- จรินทร์ ชงงาม. (2545). **การพัฒนาระบบเครือข่ายสารสนเทศสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดเชียงใหม่**. การค้นคว้าอิสระ กศ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- จันทิรา จันทเลิศ. (2548). **การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4**. การค้นคว้าแบบอิสระ กศ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ชวลิต แพนอม. (2547). **การจัดทำคู่มือปฏิบัติการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนบ้านท่าเมืองล้ง อำเภอเมืองเชียงใหม่**. การค้นคว้าอิสระ กศ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ชัยนันทธรณ์ ขาวงาม. (2545). **ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

- ประภาวดี สืบสนธิ์. (2543). **สารสนเทศในบริบทสังคม** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: พี เอ็น การพิมพ์.
- ไพโรจน์ คชธา. (2543). **คู่มือการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร (MIS) ด้วยโปรแกรม ACCESS**. กรุงเทพฯ: ดอนอ้อแกรมมี.
- มณเฑียร นาคทองอินทร์. (2542). **ระบบสารสนเทศในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- มารศรี สังข์ทอง. (2545). **ระบบสารสนเทศการบริหารงานบุคลากรทางอินทราเน็ตของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่**. การค้นคว้าอิสระ กศ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- มูลนิธิส่งเสริมนโยบายการศึกษา. (2544). **การจัดระบบการจัดการสารสนเทศการศึกษาและภาพรวมสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ.
- ระวีวรรณ คุ่มทองมาก. (2541). **การพัฒนาาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานจังหวัด: ศึกษากรณีจังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ รป.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- วรรลี บุตรเนียม. (2545). **แนวทางการจัดระบบสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- วีระ สุภากิจ. (2539). **ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการทฤษฎีสู่การปฏิบัติในโรงเรียนสุวีริยาสาสน์**.
- สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (15 มีนาคม 2550). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2550-2554**. สืบค้นเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2554, จาก <http://www2.nesac.go.th/nesac/th/whatsnew/detail.php>.
- สมคิด พรหมจ้อย, สุพัทตร์ พิบูลย์. (2544). **การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา**. นนทบุรี: จตุพร ดีไซน์.
- สริต วิจิตรโชติ. (2550). **การจัดระบบสารสนเทศเพื่อประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- สายพิน คัล้อยตาม. (2544). **การจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ในจังหวัดปราจีนบุรี**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

- สำนักงานการศึกษา. หน่วยศึกษานิเทศก์. (2543). **ระบบข้อมูลสารสนเทศ**. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2546). **แนวดำเนินการของสถานศึกษา เพื่อจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2543). **การประกันคุณภาพการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ**. กรุงเทพฯ: บริษัทพิมพ์ดี จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ. (2545). **กรอบนโยบาย เทคโนโลยีสารสนเทศ พ.ศ. 2544-2553**. กรุงเทพฯ: บริษัทนาเพลสแอนด์ กราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (20 พฤษภาคม 2548). **แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8**. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2554, จาก <http://www.onec.go.th/plan/8/p1269.htm>
- สำเริง อ่อนสำพันธ์. (2541). **การจัดระบบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียน มัธยมศึกษาให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาในช่วงปี พ.ศ. 2538-2547**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- Best, John W. (1981). **Research in Education** 4th ed. New Jersey: Prentice – Hall.
- Cronbach, L.J. (1974). **Essentials of Psychological Testing** 3rd ed. New York: Harper & Row Publish.

ภาควิชา

มหาวิทยาลัยพะเยา
UNIVERSITY OF PHAYAO

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ตรวจสอบเครื่องมือวิจัยเรื่องสภาพการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนพะเยาพิทยาคม

อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

1. นายสุรัตน์ เจียตระกูล ตำแหน่ง ข้าราชการบำนาญ อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนพะเยาพิทยาคม จังหวัดพะเยา (วิทยฐานะเชี่ยวชาญ)
2. นายศรัทธา ปินใจ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนพะเยาพิทยาคม จังหวัดพะเยา (วิทยฐานะเชี่ยวชาญ)
3. นายบรรจง วงศ์ราษฎร์ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียนพะเยาพิทยาคม จังหวัดพะเยา (วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ)

ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนพะเยาพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และข้อเสนอแนะ การจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนพะเยาพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
2. คำตอบที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาในภาพรวม โดยไม่มีผลต่อผู้ตอบ แต่ประการใด จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามสภาพความเป็นจริง
3. แบบสอบถามฉบับนี้มี 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 การจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนพะเยาพิทยาคม
 - ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะการจัดระบบสารสนเทศโรงเรียนพะเยาพิทยาคม

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
ขอขอบพระคุณในความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดขีดเครื่องหมาย / ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพของท่าน

สถานภาพส่วนตัว	ช่องนี้สำหรับผู้วิจัย
1. ตำแหน่ง ☐ ผู้อำนวยการโรงเรียน ☐ ครู	1 ☐
2. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	2 ☐
3. อายุ ☐ 21-30 ปี ☐ 31-40 ปี ☐ 41-50 ปี ☐ มากกว่า 50 ปี	3 ☐
4. ระดับการศึกษา ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ สูงกว่าปริญญาโท	4 ☐
5. ประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน ☐ 1-5 ปี ☐ 6-10 ปี ☐ 11 ปี ขึ้นไป	5 ☐

ตอนที่ 2 สภาพการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนพะเยาพิทยาคม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับการปฏิบัติในการจัดระบบสารสนเทศของสถานศึกษาของท่าน ตามความเป็นจริงว่ามีการปฏิบัติมากน้อยเพียงใด

การจัดระบบสารสนเทศของ โรงเรียนพะเยาพิทยาคม	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ขั้นเตรียมการ					
1. เปิดโอกาสให้คณะครูเข้ามาเป็นกรรมการในการวางแผนจัดระบบสารสนเทศ					
2. มีการพัฒนาคณะกรรมการให้มีความรู้ความสามารถด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น ศึกษาดูงาน ฝึกอบรม					
3. มีการเชิญบุคลากรภายนอกที่มีประสบการณ์เชี่ยวชาญเรื่องการจัดระบบสารสนเทศมาให้ความรู้แก่คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา					
4. มีการสำรวจความพร้อมด้านบุคลากรงบประมาณและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ นำมาสรุปและวิเคราะห์หาแนวทางพัฒนาระบบสารสนเทศของโรงเรียน					
5. มีการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศของโรงเรียน					
ขั้นออกแบบระบบ					
6. มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดระบบสารสนเทศให้สอดคล้องกับการดำเนินงาน					
7. มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดระบบสารสนเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา					
8. มีการกำหนดงานสารสนเทศให้สัมพันธ์กับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา					
9. มีการกำหนดรวบรวมข้อมูลสารสนเทศตามมาตรฐานการศึกษา					

การจัดระบบสารสนเทศของ โรงเรียนพะเยาพิทยาคม	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
10. มีการเชื่อมโยงเครือข่ายสารสนเทศทั้งภายใน ภายนอกด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย เช่น อินเทอร์เน็ต อินเทอร์เน็ต วารสารของสถานศึกษา หนังสือแจ้ง ผู้ปกครอง ฯลฯ					
11. มีการจัดการลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน ด้านงานสารสนเทศ					
ขั้นปฏิบัติตามระบบ					
12. มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับบุคลากร ในสถานศึกษาเกี่ยวกับระบบสารสนเทศ					
13. มีการส่งเสริมให้บุคลากรนำข้อมูลสารสนเทศ ไปใช้ในการปรับปรุงเพื่อการปฏิบัติงาน					
14. มีการส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนา ระบบสารสนเทศ					
15. มีการส่งเสริมให้บุคลากรเห็นความสำคัญและ ตระหนักในการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ ในการพัฒนาสถานศึกษา					
16. มีการจัดนิทรรศการแสดงระบบสารสนเทศ					
17. มีการจัดบริการข้อมูลสารสนเทศให้หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง					
18. มีการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศด้านการจัดระบบ สารสนเทศ ให้ทราบทั้งในและนอกหน่วยงาน					
19. สนับสนุนให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการปรับปรุง พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ					
ขั้นกำกับ ติดตามและประเมินผล					
20. มีคณะทำงานเพื่อกำกับ ติดตามการจัดระบบ สารสนเทศ					

การจัดระบบสารสนเทศของ โรงเรียนพะเยาพิทยาคม	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
21. มีการจัดทำปฏิทินการกำกับ ติดตามและ ประเมินผลที่ชัดเจน					
22. มีการกำกับ ติดตาม การจัดระบบข้อมูล สารสนเทศเป็นระยะ ๆ					
23. มีการประเมินผล ให้บริการข้อมูลสารสนเทศ					
24. มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุง แก้ไขและ นำไปใช้ในการวางแผนจัดระบบสารสนเทศ					
25. มีการจัดทำแนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ โดยอาศัยการเชื่อมโยงเครือข่ายจาก ภายนอก					
26. มีการจัดทำสรุปผลการประเมินการจัดทำระบบ สารสนเทศ					
27. มีการประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง รับทราบผลการประเมินการจัดระบบสารสนเทศ					

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะการจัดระบบสารสนเทศโรงเรียนพะเยาพิทยาคม

ปัญหาการจัดระบบสารสนเทศโรงเรียนพะเยาพิทยาคม

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะการจัดระบบสารสนเทศโรงเรียนพะเยาพิทยาคม

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ชื่อ นามสกุล	น้ำผึ้ง มั่งคั่ง
วัน เดือน ปี เกิด	14 พฤศจิกายน 2528
ที่อยู่ปัจจุบัน	13/3 ราชวงศ์ ตำบล เวียง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
ที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนพะเยาพิทยาคม
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ครู
ประสบการณ์การทำงาน	
พ.ศ. 2551-ปัจจุบัน	รับราชการและปฏิบัติการสอนวิชาภาษาไทย ณ
โรงเรียนพะเยาพิทยาคม	
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2551	ศศ.บ. (การสอนภาษาไทย) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

